

WILLIAM SHAKESPEARE
POHÁDKA ZIMNÍHO VEČERA
Přeložil Dr. J. Čejka

Osoby.

Leontes, král sicilský.
Mamillius, mladý princ sicilský.
Camillo, >
Antigonus, >
Cleomenes, >
Dion, > pánové sicilští.
Rogero, šlechtic sicilský.
Úředníci soudu.
Polixenes, král český.
Florizel, princ český.
Archidamus, pán český.
Plavec.
Žalářný.
Starý pastýř, domnělý otec Perditi.
Syn jeho, veselá osoba.
Sluha starého pastýře.
Autolykus, šibal.
Čas, co chorus.
Hermiona, královna sicilská.
Perdita, její a Leontova dcera.
Paulina, choť Antigonova.
Emilie, komorná dáma u královny.
Mopsa, >
Dorka, > pastýřky.
Pánové, dámy, a komonstvo, satyrové, pastýři, pastýřky, strážé a j.

Scena, časem v Sicilii, časem v Čechách.

Jednání první.

Výjev první.

Sicilie. Předpokoj v Leontově paláci.

Vystoupí Camillo a Archidamus.

Archidamus. Přijdete-li náhodou jedenkrát do Čech, Camillo, v podobné případnosti, která mne sem ve službě vedla, spatříte, jak jsem pravil, velký rozdíl mezi našimi Čechy a vaší Sicilií.

Camillo. V příštím létě hodlá, tuším, král sicilský splatit návštěvu králi českému, kterou mu dle práva dlužen jest.

Archidamus. V čem naše pohostění hanby dojde, to musí naše láska ospravedlnit: neboť, skutečně, -

Camillo. Prosím vás, -

Archidamus. Věru, pravím tak upřímně a vědomě: nám nelze s takovou nádherou - s tak vzácnou - nevím ani jak bych říci měl. - My vám dáme nápoj pro spaní, aby vaše mysl, nevědoma našeho nedostatku, když nebude moci chválit, alespoň také nehaněla.

Camillo. Vy platíte nad míru příliš draze za to, co bylo upřímně poskytnuto.

Archidamus. Věřte, že mluvím jak mně rozum naučení dává, a jak má poctivost nutí věc tu vyslovit.

Camillo. Sicilie nemůže se k Čechii dost přívětivě zachovat. V mládí byli oba společně vychováni; tehdyž se v nich taková náklonnost zakořenila, že musí teď nevyhnutelně dále větvěti. Od té doby, co dospělejší důstojnosti, a královské povinnosti, spolek jejich rozvedly, nescházeli se sice osobně, ale královským prostřednictvím, výměnou darů, listů, laskavých posláních, tak že se zdálo, jakoby nepřítomní žili vespolečně, přes širé moře ruce sobě podávali, a z končin dvou protivných větrů takorč se objímali. Nebesa račtež lásku jejich dále zachovati!

Archidamus. Mně se zdá, že není ve světě ani zloby, ani čehož jiného, co by ji zrušit mohlo. Vy máte nevýslovné potěšení v mladém princí Mamilliovi: tento šlechtic slibuje ze všech nejkrásnější budoucnost co jsem jich dosavad spatřil.

Camillo. V nadějích o něm milerád se s vámi snáším. Jeť on statečný mladík, při němž opravdu poddanstvo znova okřívá, a staré srdce opět mladne: ti kteří již o berlách chodili než se narodil, chtějí ještě dále žít, aby spatřili až mužem bude.

Archidamus. Jinak by snad byli hotovi umřítí?

Camillo. Ovšem; kdyby nebylo jiných výmluv, proč život prodloužiti žádají.

Archidamus. Kdyby neměl král syna, chtěli by o berlách tak dlouho žít, až by jej dostal.
Odejdou.

Výjev druhý.

Tam též. Státní pokoj v paláci.

Vystoupí Leontes, Polixenes, Hermiona, Mamillius, Camillo, a komonstvo.

Polixenes. Již devět proměn pastýř znamenal 1)
na vodné hvězdě, co jsme zůstavili
naš trůn bez břemena: týž čas by opět
činěním díků, bratře, uplynul;
a vždy bychom přec odsud odcházeli
co dlužník váš: i protož, jako nulla,
stojí-li na bohatém místě, jedním
„my děkujem“ tisíckrát znásobím
předchozí díky své.

Leontes. Ponechte díků,
ty složte při loučení.

Polixenes. Totě zejtra.
Strach upomíná, co se asi děje,
neb chystá v našem nebytí; zdaž doma
nevěje ostrý vítr, že bych musel
pak říci, „To se v pravdě vyjevilo!“
Krom toho prodlel jsem až k omrzení
Milosti vaší.

Leontes. Aby k tomu přišlo,
jsme příliš pevní, bratře.

Polixenes. Nelzeť zůstat.

Leontes. Jen týden ještě.

Polixenes. Zejtra skutečně.

Leontes. Rozděleme čas ten napůl; to budiž
pak bez odmluvy.

Polixenes. Prosím, nenuťte.

Na světě není hlasu, jenž by mne
tak snadno získal, jako váš: i teď,
kdyby jen prosba vaše nutná byla,
třeba bych důvod měl vám odpírat.

Mne táhne práce k domovu; překážkou
byla by láska vaše bičem, vám
můj pobyt k těžkosti a nesnázi:
bych oběmu se vyhnul, s bohem, bratře.

Leontes. A královna je němá? mluvte pak.

Hermiona. Já chtěla pomlčet, až byste byl
jej přiměl k přísaze, že odejde.

Vy pobízíte chladně: zjevte mu,
že víte jak se v Čechách dobře vede:
tu bezpečnost včerejšek zvěstoval.

Tím slovem bude vyhnán z nejlepší
své záštity.

Leontes. Tak, tak, Hermiono.

Hermiona. Dí-li že touží po synu, to platí:

však ať to vyřkne, pak ho nechte jít;
ať přísáhne, a zůstat nemusí,
budem jej přeslicemi vyhánět: -
leč zkusím to,

(*k Polixenovi*) vzít jeden týden na dluh
od vaší přítomnosti královské.

Až přijde pán můj do Čech, zmocním jej,
že smí být zdržen celý měsíc přes čas,
jenž k odchodu byl určen: ačkoliv
tě, skutečně, Leonte, o vlas míň
nemiluji, než ženy muže své. -

Vy pobudete?

Polixenes. Kněžno, nikoli.

Hermiona. Ne, přece snad?

Polixenes. Nemohu, opravdu.

Hermiona. Opravdu!

Vy odmlouváte slabou přísahou;
kdybyste hvězdy sférám odklnul,
já řeknu přec „nechoďte“. Opravdu,

vy nesmíte, a ženské opravdu
má takou moc, jak mužské. Půjдете?
Jen nuťte, bych vás měla za vězně,
ne za hosta; pak dáte při odchodu
svůj poplatek, a díků uspoříte.
Co pravíte? můj vězeň neb můj host?
Na vaše hrozné opravdu, z těch dvou
musíte jedno býti.

Polixenes. Váš host, kněžno:
váš vězeň znamenalo by urážku;
tu spáchat jest mi obtížněj, než vám
ji trestat.

Hermiona. Nejsem tedy strážce,
jsem vaše přívětivá hospodyně.
A teď se vyptám, co jste s pánem mým
v svém mládí veselého vyvedli;
byliť jste panáčkové.

Polixenes. My byli,
spanilá královno, dva mladíci,
jež myslili, že není v zápětí
nic jiného, než zejtra den jak dnes,
a dětství to že věčně potrvá.

Hermiona. Z vás dvou byl pán můj pravý ferina?

Polixenes. My byli jak jehňátka spolčata,
jež na výsluní poskakovali
a na se bekali, jen nevinnost
měníce za nevinnost; učení
o zlém jsme neznali, ba ani ve snu
nám nepřipadlo, že by kdo tak jednal.
Kdyby ten život byl tak potrval,
a slabý duch náš krví bujnější
se výše nepovznesl, mohli jsme
před nebem směle vyřknout, „nevinni“;
vyjmouce ovšem hřích náš prvotný.

Hermiona. Dle toho soudím, že jste pozděj klesli.

Polixenes. Posvátná kněžno, pozděj přišlo k nám
pokušení; vždyť v neopeřeném
tom věku byla choť má ještě děcko:
a vaše vzácná osobnost nepadla
mladému druhu mému do oka.

Hermiona. Pro milost boží! nechte závěrku,
sic řeknete, že vaše královna
a já jsme ďáblové; dál: za hřichy
k nimžto jsme my vás svedly, odpovíme;
když jen jste s náma nejprv hřešili,

a s náma vždy jen vinu páchali,
a krom nás s jinou nikdy neklesli.

Leontes. Je-li pak nakloněn?

Hermiona. On pobude.

Leonato. K mým prosbám nechtěl svolit. Nejdražší
Hermiono, ty's nikdy nemluvila
tak dobře vhod.

Hermiona. Nikdá?

Leontes. Jen jedenkrát.

Hermiona. Jak? mluvila jsem dvakrát dobře? prosím
pověz mi, kdy to bylo ponejprv?
Krmte nás chválou, bychom ztučněly,
jak krotká drůbež: jeden dobrý skutek
umře-li mlčením, zabije tisíc
svých vrstevníků. Naše pochvaly
jsou naší mzdou: vy s námi ujedete
za jedno laskavé políbení
spíš tisíc mil, než bychom pod ostrohou
uběhly jedno jitro. A však k cíli: -
poslední dobrý skutek byla prosba,
by déle pobyl: který byl můj první?
buď má staršího bratra, neb se klamu:
ó kéž by nazván byl Milostí!
Již jednou mluvila jsem platně: kdy?
nu, povězte; já toužím.

Leontes. Bylo to,
když tři měsíce trpkostí svou k smrti
se užraly, než jsem tě přijměl, abys
otevrouc bílou ruku dala mně ji
na důkaz lásky: tenkrát pravila's,
„Na věky vaše.“

Hermiona. Věru, totě Milost. -
Hle, dvakrát mluvila jsem vhod: jednou
jsem získala si navždy krále chotě,
a po druhé na chvilku přítele.

Podává ruku Polixenovi.

Leontes (stranou). Je horká, příliš horká! V přátelství
nadmírné smíšení směšuje krev.
Ve mně je *tremor cordis*: - srdce skáče,
nikoli radostí, ne radostí. -
Ta přívětivost smí se hladce tvářit;
z dobroty, srdečnosti, štedré duše,
svou nepodjatost brát, a konateli
být ještě ozdobou: pravím, že smí;
leč prsty tisknout, dlaní potřepávat,

jak oni teď; tvář strojit k úsměchu,
jak před zrcadlem; - potom vzdychat si,
jako když padne laň2); ta zábava
nechce se líbit srdci ani čelu. -
Mamillie, ty's můj hoch?

Mamillius. Jsem otče.

Leontes. Věřu?

Je to můj klučík. Jak! utřel jsi nos?
Praví se, že je jako můj. Pojď, reku,
na nos jsou rúšky; rúžky ne, jen šátky:3)
ačkoli rúžky nosí každý býk,
kráva i tele. - Ještě pohrává
Hledí na Polixenu a Hermionu.
po jeho dlani? - Bujné telátko!
Jsi moje telátko?

Mamillius. Jsem, chceš-li tak.

Leontes. Tvé čelo není drsné, vidlic nemáš,
bys mně byl celý roven: - lidé dí,
že jsme si podobni jak vejce vejci:
to praví ženy, které všecko řeknou:
však kdyby byly falešné jak smutek
obarvený, jak vítr, nebo vlny;
tak falešné, jak by měl kostky rád,
kdo nezná hranic mezi svým a mým;
přec by jen pravdu mluvil, kdo by řek',
že jest mi chlapec podoben. - Pojď, páže,
dívej se na mne okem nebeským:
lahodný zlosyne! má drahoto!
můj výrostku! - Tvá matka? - možná-li? -
Ó vášeň! snaha tvá až k srdci bodá:
co zdá se nemožné ty činíš možným,
obcuješ se sny, - (jak to může být?) -
působíš s tím co nemá podstaty,
a nic je druhem tvým. I věřím tedy,
že toužíš po něčem; a skutečně, -
a nedovoleně; a já to vím,
a mozek můj tím churaví, a čelo
mé tvrdne.

Polixenes. Co jest králi sicilskému?

Hermiona. Je jaksi roztržitý.

Polixenes. Pane můj!
co jest vám? jak se máte, milý bratře?

Hermiona. Vy hledíte, jakoby myšlénky
vám hlavu tížily: jste něčím pohnut,
můj králi pane?

Leontes. Nejsm, opravdu. -

Jak někdy příroda svou pošetilost
a něžnost prozradí, a slouží pak
za vyražení srdcím tvrdějším!
Když jsem tak chlapci hleděl do tváří,
tu bylo mně, jakobych poskočil
a tři a dvacet roků zpět, a stál tu
bez kalhot, v zeleném aksamitovém
kabátku; dýka byla bezzubá,
by pána nekousla, a nestala se
nebezpečna, jak mnohá okrasa.
Jak jsem as podoben byl tomu bucku,
tomuto pouzdru, tomu paňáku. -
Miloušku, dáš se práznou lžící krmit?

Mamillius. Ba nedám, otče, bránil bych se.

Leontes. Že ano? abys blaze žil! - Můj bratře,
jste-li pak též, jak nás tu vidíte,
takovou láskou jat k vašemu princí?

Polixenes. Dokad jsem doma, jest on jediná
má píle, veselost, a zábava:
teď přítel přísežný, pak nepřítel;
můj pochlebník, můj voják, státník, vše.
Den v červenci zkrátí jak v prosinci;
a zhojí mysl hravým dětinstvím,
aby mi nedělala těžkou krev.

Leontes. Týž úřad vede u mne tento panoš.
My dva teď odejdem, vy můžete
jít krokem vážnějším. - Hermiono,
tvou lásku k nám zjev bratru hostinností:
co má Sicilsko drahého, nic neseň.
Po tobě, po mém běhounku, jest on
dědicem srdce mého.

Hermiona. Kdybyste
nás hledal, v zahradě jsme: přijdete?

Leontes. Jednejte jak vám libo: najdu vás,
jen když jste pod nebem. -
(*Stranou*) Teď budu lovit,
ač nezvíte, kam hodím udici.
Jen tak, jen tak!
Jak zobek zdvihá, ústa k němu pne;
a zbrojí se nestydatostí ženy
u muže slabého. Již veta jest;
coul ztlouští, po kolena, po uši,
až přes hlavu jsem člověk rohatý! -

Polixenes, Hermiona s družinou odejdou.

Jdi, hochu, jdi si hrát; - tvá matka hraje,
já hraju též, leč tak hanebný úkol,
že konec do hrobu mě usyčí:
křiky a potupa budou má hrana. -
Jdi, hochu, hraj si. - Dříve mívali,
ač neklamu-li se, též muži rohy;
a mnohý drží (právě v tu dobu,
ted', když to pravím,) ženu v náručí,
a neví nic, že mu, než přišel, soused
stavidla vytáh', rybník vylovil,
pan soused Lahoda. Nu, těšme se,
že leckdo též má vrata, do kořán
jak moje, proti vůli své. By každý
chtěl zoufat, kdo má ženu odbojnou,
desátý člověk by se oběsil.
Tu není léku: totě planeta
kuplířská, ta trefí kde panuje;
a moc má velkou, věřte, od východu,
i od západu, severu, a jihu:
u ženy, pravím zkrátka, není závor;
ta pustí nepřitele sem a tam,
i s zavazedly. Z nás má mnoho tisíc
tu nemoc, aniž vědí. - Co chceš, hochu?

Mamillius. Já jsem vám podoběn, tak říkají.

Leontes. Nu, v tom je trochu útěchy. - Ajta!
Camillo zde?

Camillo. Jsem, drahý pane můj.

Leontes. Jdi hrát, Mamillie; ty's hodný muž. -

Mamillius *odejde.*

Camillo, ten král chce tu ještě pobýt.

Camillo. Vy jste měl velkou práci, aby kotva
ta chytila: kdykoliv jste ji spustil,
vždy zas se vrátila.

Leontes. Viděl jsi to?

Camillo. K žádostem vašim nechtěl zůstat; dělal
svou věc tím pilnějším.

Leontes. Pozoroval's? -

Lid ví, kde jsem se octnul; šeptá, mumlá,
„Náš král je - a tak dále.“ Kam to přišlo,
že u mne svitá teprv naposled. -

Camillo, odkud to, že se tu zdržel?

Camillo. K žádosti naší dobré královny.

Leontes. Královny, ano: dobré, patří k tomu;
leč to jest to, že není. Všim'-li pak
si toho jiný krom tvé moudré hlavy?

tvůj vtip je chopný; vsákne v sebe víc,
než sprostá palice: - jiný to neví,
jen kdo má bystrou mysl? některé
zvlášť osvícené hlavy? sprostší lid
je snad v té věci slepý: odpověz.

Camillo. V té věci, pane? každý, tuším, ví,
že český král tu déle pobude.

Leontes. He?

Camillo. Že tu déle pobude.

Leontes. Aj, proč?

Camillo. By splnil žádost vaší Výsosti,
a naší nejmilovanější kněžny.

Leontes. By splnil žádost vaší kněžny? - splnil? -
Dost na tom. Tobě svěřil jsem, Camillo,
co mně na samém srdci leželo,
i nejtajnější porady, a ty's,
jak duchovní, očistil srdce mé:
já odešel pokáním polepšen;
tvá poctivost nás ale zklamala,
zklamala tím, co tak se zdá.

Camillo. Bůh nedej!

Leontes. Já stojím na svém, - nejsi poctivý;
a máš-li k tomu chuť, jsi bázlivec,
jenž poctivosti šlachu odzadu
podtíná, by dál běžet nemohla;
aneb jsi služebník, jenž celý vžil
se do mé důvěry, a nedbá nic;
či snad jsi blázen, že se díváš na hru,
a vida velkou sázku ztracenou,
máš to jen za žert.

Camillo. Pane laskavý,
snad nedbám, snad jsem blázen, bázlivec:
těch slabostí nebývá nikdo prost,
by nedbalost, pošetilost a strach,
v té neskončené světa třenici,
se někdy nezjevily. Byl-li jsem
ve vašich věcech naschvál nedbalý,
bylo to bláznovství; dělal-li jsem
z úmyslu blázna, nedbalost to byla,
jež cíle nešetří; měl-li jsem strach
tam jednat, kde byl konec nejistý,
a kde by výsledek byl hanobil
mé konání, nuž byl to strach, jenž často
i moudřejšího nakazí. Tot' jsou
tak známé slabosti, až poctivost

jich nikdy prosta není: se mnou však
rač Milost vaše mluvit upřímněj,
bych poznal přečin svůj po jeho tváři;
a jest-li že jej zapru, není můj.

Leontes. Camillo, viděl jsi, (ó nepochybně;
ty's viděl: sic jest oka tvého sklo
tmavší než paroh manžela) neb slyšel's,
(vždyť pověst, při zjevu tak patrném,
nemůže nemá být) či myslil jsi,
(ten kdo tak nemyslí, myšlenky nemá)
že jest má žena nevěrná? Vyznáš-li
(jinak bys nestydatě zapíral,
že nemáš zraku, sluchu, myšlenky)
pak mluv, má žena že jest koníček;4)
a hodna dát jí jméno tak hrubé,
jak pazdernici, která před svatbou
již svolí: řekni to a dokaž to.

Camillo. Nechtěl bych při tom stát, a slyšet, kterak
se hana kydá na mou vládkyni,
abych se okamžitě nemstil. Živ jsem,
nikdá jste nemluvil tak nehodně,
jak teď; znova to vyslovit byl by
tak těžký hřích, jak onen, kdyby jen
to pravda bylo.

Leontes. Šeptat není nic?
tvář klonit ke tváři? nos k nosu dávat?
líbat se retem uvnitř? smíchu proud
zastavit vzdychnutím? (neklamný důkaz
zrušené cnosti) houpat nohu nohou?
lézt do koutů? čas chtít mít rychlejší?
z hodiny minutu? a ze dne noc?
a na všech očích cink a povlaku,
krom jejich, jejich vlastních, aby mohli
podtají činit zlé? není to nic?
Tot' celý svět, i se vším, není nic?
nebeská klenba nic; zem česká nic;
má žena nic; a všecko nic jest ničímž,
když to nic není.

Camillo. Pane, vyhojte se
z té choré domněnky, a záhy; neboť
jest nebezpečná.

Leontes. Necht'; jest pravdivá.

Camillo. A není, pane.

Leontes. Jest; vy lžete, lžete:
ba lžeš, Camillo, já tě nenávidím;

i zvu tě troupem, tupým otrokem,
alespoň vrátkým obojetníkem;
jenž vidí zlé i dobré najednou,
a k oběmu se kloní: kdyby měla
má choť zkažené játry jako život,
ni jednu hodinu by nežila.

Camillo. Kdo její nákazy jest původem?

Leontes. On, jenž s ní zachází jak s obrazem
na hrdle visícím, král český: jenž -
kdybych měl věrné sluhy, aby hleděli
týmž okem na mou čest, i na svůj zisk,
svůj zvláštní zdar, ty by se přičinili
odčinit další činění: a ty,
co jeho češník, - jenž jsi ode mne
z nízkého stavu k slávě vznešen byl;
jemužto dáno vidět patrně,
jak nebe vidí zem, a země nebe,
kterak jsem uražen, - ty moh' bys číši
okořenit, aby můj nepřítel
na věky oči zamhouřil; ten nápoj
byl by mně posilou.

Camillo. Můj králi pane,
moh' bych to učinit, ne lékem náhlým
brž tajně trávícím, by nepůsobil
tak krutě, jako jed: leč nelzeť věřit,
že by tu vadu měla slavná kněžna,
tak svrchovanou cností zdobená.
Má láska k vám, -

Leontes. Jen pochybuj, a zahyň!
Myslíš, že jsem tak zachmuřen, tak zmaten,
uvalit na se sám to trápení?
pokálet čistou bělost mého lože? -
vždyť v zachovalém usnu, v poskvrněném
však najdu ostny, trní, kopřivy,
a vosí žahadla, - a že bych snad
moh' potupit krev prince, syna mého,
(jenž můj jest, myslím, milován co můj)
bez zralých příčin? Učinil bych to?
Moh' někdo by tak bloudit?

Camillo. Musím, pane,
vám věřit: ano, věřím; protož krále
českého odstráním; s tou výmínkou,
až se ho sprostíme, že vaše Výsost
zas přijme k sobě královnu, jak před tím,
synovi k vůli; a též abyste

oněmil utrhačné jazyky,
u dvorů a v těch zemích, s kterými
jste znám a ve spolku.

Leontes. Ty radíš tak,
jak jsem si přede vzal, že učiním.
Na cti jí neublížím, nikoli.

Camillo. Můj pane, jděte jen; a s tváří jasnou,
jak o slavnostech mezi přátely,
se okažte u krále českého,
a u královny. Já jsem jeho češník;
dám-li mu zdravého se napít, nechci
slout vaším služebníkem.

Leontes. Na tom dost:
to učíš, dám ti srdce mého půl;
neučiníš-li, probodneš své vlastní.

Camillo. Můj králi pane, já tak učiním.

Leontes. Dle rady tvé budu se vlídně tvářit.

Odejde.

Camillo. Nešťastná kněžna! - Kam jsem ale já
se dostal? Dobrého Polixena
mám býti travičem; z té příčiny,
bych poslušen byl pána; pána to,
jenž, odbojný sám sobě, žádá též
tak od každého ze svých. - Skutek můj
slibuje povýšení: kdybych viděl
v tisíci příkladech, že vrahovi
pomazaného krále štěstí zkvětlo,
neučinil bych toho; když ale
kov, ani kámen, ani pergamen,
o žádném neví, sama hanebnost
ať pak se toho odklne. Dvůr ten
opustit musím: jednat, nejednat,
pokaždé přijdu jistě o hrdlo.
Teď vládni hvězdo šťastná! Tu jde Čechie.

Vejde Polixenes.

Polixenes. Toť podivné. Mám za to, že má přízeň
zde chřadnout počíná. Nic nemluvit? -
Camillo, dobrý den.

Camillo. Zdar, králi pane!

Polixenes. Co má dvůr nového?

Camillo. Nic vzácného.

Polixenes. Král přijal na se tvářnost takovou,
jakoby zem byl ztratil, nebo kraj,
jež rád měl jak sám sebe: právě teď
dle obyčeje jsem ho pozdravil,

on ale mrštiv okem k druhé straně,
potupně svěsil pysk, a spěchal pryč;
já zůstal zamyšlen co se to stalo,
že jeho způsob tak se proměnil.

Camillo. Já, pane, o tom vědět nesmím.

Polixenes. Jak! nesmím? nevím! Či to víte snad,
a nesmíte se mně s tím svěřit? Tak jest;
vždyť sobě svěřit musíte, co víte;
tu nelze říci, nesmím. Můj Camillo,
ta změna v tváři jest mi zrcadlem,
v němž vidím změnu svou; i musím díl
být této proměny, když vidím sám
se v ní tak proměněn.

Camillo. Jakási nemoc
trápívá mnohé z nás; tu chorobu
jmenovat nemohu, však pošla od vás,
ačkoli zdrav jste.

Polixenes. Pošla ode mne?
Nemluvte že mám oko baziliška:
já hleděl k tisícům, jež zrakem mým
jen prospívali, ale nemřeli.
Camillo, - jako že jste v skutku šlechtic,
a vědec zkušený, což naše panstvo
míň nezdobí, než otcův vzácná jména,
jichž posloupnost činí nás urozené, -
prosím vás, víte-li co by mou znalost
prospěšně osvítilo, neskrývejte
to v tajnosti, jak byste nevěděl.

Camillo. Na to vám nemohu dát odpovědi.

Polixenes. Choroba pošlá ode mne, já zdrav?
Odpověď míti musím. - Slyš, Camillo,
pro všechno zaklínám tě, co se v muži
za čestné uznává, - a prosba má
tu lehce neváží, - bys vyslovil,
co míníš, jaká trpká případnost
se ke mně krade; jak je daleká,
neb blízká; jak se jí, ač možná-li,
mám vyhnout: neb jak nejlíp snést se dá.

Camillo. Nuž, řeknu vám to, pane; vyzván jsa
ve jménu cti, a od toho, jež znám,
jak ctihodný jest. Slyšte radu mou,
dle níž se jednat musí s rychlostí,
tak jak ji dám, sic oba zvoláme,
„prohráno,“ a pak dobrou noc.

Polixenes. Camillo,
mluv.

Camillo. Já jsem určen, bych vás zavraždil.

Polixenes. Camillo, od koho?

Camillo. Od krále.

Polixenes. Proč?

Camillo. On myslí, ne, on pevně přísahá,
jakoby vás byl viděl, aneb sám
byl nástroj ten, jímž jste byl připoután, -
že jste se hříšně dotknul královny.

Polixenes. Nejlepší krev má ať se promění
v jedovou jíchu, jméno moje budiž
spřaženo s tím, jenž Nejlepšího zradil!5)
Květoucí pověst má ať páchne tak,
že bude urážkou ztupělým chřípím,
kamkoli přijdu; a mé přítomnosti
ať svět se štítí, ano, hrozí víc
než nejhoršího moru, o němž kdy
se slýchalo, neb četlo!

Camillo. Kdybyste
přisáhal proti jeho domnění
při jednotlivých hvězdách na nebi,
i s celou mocí jejich, spíš byste
přikázal moři nedbat měsíce,
nežli by možné bylo, odvalit
buď přísahou, neb otřást domluvou,
tu stavbu jeho bloudství, která, majíc
svůj základ v jeho víře, potrvá
tak dlouho, dokud tělo nezhyne.

Polixenes. Jak se to stalo?

Camillo. Nevím; věřte však,
líp jest, vyhnout se tomu co se stalo,
než tázat se, jak se to zrodilo.
Máte-li důvěru v mou poctivost,
ukrytou v tomto těle, kteréž pak
v zástavě s vámi půjde, prchněm v noci.
Družině vaší o tom pošeptám;
a po dvou, po třech, vyvedu je z města
různými branami. Svě vlastní štěstí
založím v službě u vás; neboť zde
tím odkrytím jest mrtvé. Neváhejte;
ctí rodičův se klnu, že jsem pravdu
vám zjevil, hledáte-li důkazův,
já prodlít nesmím; vy pak sám tu nejste

nic jistější, než koho král svým hlasem
již odsoudil, a smrt mu přísahal.

Polixenes. Já věřím: srdce jeho viděl jsem
na jeho tváři. Dej mi ruku tvou:
budiž mi veslářem, a najdeš místo
své vždycky vedle mého. Koráby
jsou hotovy, lid čekal po dva dni
že odplujem. - Ta žárlivost se týče
předrahé osoby: a vzroste tak,
jak ona vzácná jest; a bude prudká,
jak on jest mohutný; a jakož myslí,
že od muže byl znectěn, který povždy
se k němu znal, musí to jeho pomstu
tím více zhořčit. Strach mne obchází:
zdar dobrý buď mi přítelem, a potěš
milostnou kněžnu, kteráž, předmětem
jsouc jeho strasti, nemá podílu
v tom planém podezření! Pojď, Camillo:
budu tě ctít jako otce, jest-li že
mne šťastně odsud vyvedeš. Jen spěšme.

Camillo. V mé důstojnosti leží moc nad klíči
k veškerým branám. Račte, Vysosti
kvapící chvíle užít. Pryč, jen pryč!
Odejdou.

Jednání druhé.

Výjev první.

Tam též.

Vystoupí Hermiona, Mamillius a dvorské dámy.

Hermiona. Vezměte chlapce k sobě: on mne souží,
že toho nesnesu.

První dáma. Můj princí, pojd'te:
budeme spolu hrát?

Mamillius. Ne, já vás nechci.

První dáma. Proč, líbezný můj pane?

Mamillius. Vy mne tak líbáte, a mluvíte
vždy se mnou jako s děckem. - Vás mám radši.

Druhá dáma. Proč, princí?

Mamillius. Ne že vaše obočí
je černější; však černé obočí
prý mnohým pěkně sluší, není-li
přes míru husté, jenom v půl-kruhu,
neb půl-měsíci jak by pérem tah'.

Druhá dáma. Kdo vás tak učil?

Mamillius. Tomu jsem se učil
na ženských tvářích. - Povězte mi, jakou
má barvu vaše obočí?

První dáma. Nu, modrou.

Mamillius. Ne, to jest žert: já viděl, jedna dáma
že měla modrý nos, ne obočí.

Druhá dáma. Aj;
královna vaše máti pořád tloustne:
my budem hnedle sloužit hezkému
novému princi; vy byste pak s námi
rád hrál, kdybychom chtěly.

První dáma. Od nedávna
jí hezky přibylo: ať šťastně slehne!

Hermiona. Jakou to moudrost slyším? Pojd' sem, synu;
teď si tě zase vezmu: sedni sem,
povídej pohádku.

Mamillius. Nu, veselou,
či smutnou?

Hermiona. Ať je jak chce veselá.

Mamillius. Na zimu bývá smutná nejlepší.
Vím jednu o duchách a o strašidlech.

Hermiona. Tu chceme, muži. Pojd', a sedni si:
a dělej, abych se těch duchů tvých
jen hodně bála: ty to dovedeš.

Mamillius. Byl jednou jeden muž, -

Hermiona. Ne, sedni; dál teď.

Mamillius. Ten bydlel u hřbitova. - Mluvme zticha;
z těch cvrků tam nesmí to žádná slyšet.6)

Hermiona. Nu, pověz mi to tedy do ucha.

Vejde Leontes, Antigonus, pánové a jiní.

Leontes. Byl spatřen? s družinou? Camillo s ním?

První pán. Já jsem je potkal za sosnovým hájem:
tak rychle ještě nikdo cesty neměřil.
Zrak můj až k samým korábům je stíhal.

Leontes. Kterak jsem požehnán za spravedlivý
můj úsudek! za pravé domnění! -
Ach! kýž bych méně věděl! - Jaká kletba,
tak býti požehnán! - V koflíků může
být pavouk schován, někdo pije, jde pryč,
a není otráven, že vědomí
se nenakazilo; když se mu ale
ta hnusná přísada ukáže, když zví,
co vypil, tu si hrdlo potrhá
i boky přenáramným zdviháním.7) -
Já pil, a spatřil pavouka. Camillo

byl jeho pomocníkem, kuplířem. -
Tot' úklad životu, mé koruně:
nedůvěra jest pravdou; - zrádce ten,
jenž najal jsem, byl od něho již najat.
On vyradil můj úmysl, a já
se musím nechat škádlit, jsem jim hračkou,
pokud se jim to líbí. - Odkud to,
že brány tak snadně se otevřely.

První pán. To učinila jeho velká moc;
ta častokrát již totéž vymohla,
z vašeho rozkazu.

Leontes. Ba, vím to, vím. -
Dejte mi chlapce.
(*K Hermioně*) Těším se, že jste
ho nekojila: ač má něco po mně,
přec jest v něm příliš mnoho vaší krve.

Hermiona. Jak? žertujete?

Leontes. Neste chlapce pryč;
on nesmí u ní zůstat. Jen s ním pryč;
ať s tím si hraje, co má pod srdcem,
když tě Polixenes tak obtížil.

Hermiona. Řekla-li bych že ne on, vy byste,
tak přísahám, mým slovům uvěřil,
jakkoli nakloněn jste zapřít to.

Leontes. Tu hled'te, páni, pozorujte ji
jak mile řici chcete, „krásná dáma,“
hned přidá spravedlivé srdce vaše,
„žel jest, že není cnostná, poctivá:“
pochvalte její formu zevnitřní,
(a, věru, slávy hodna jest) hned máte
tu ramen krčení, hm, hm, aha;
(ty malé známky, které pomluva
připaluje: - ne ona, chybil jsem!
to činí milost, neboť pomluva
připálí také cnost) - to krčení,
to hm hm, aha, jak jen vyřknete
„je spanilá,“ hned skočí mezi to,
než ještě skončíte „a poctivá.“
Však vězte od toho, jenž právo má
se proto rmoutit, cizoložná jest.

Hermiona. Kdyby to řekl zlosyn, a sice
nejúplnější zlosyn na světě,
on by byl jen tím větší zlosyn. Pán můj
se jenom mýlí.

Leontes. Kněžno, vy jste se omýlila, berouc Polixena si za Leonta. Ó ty stvoření, jež nazvat nechci pro tvou důstojnost, by barbarstvo, majíc mne za příklad, týchž slov pak neužilo u všech stavů, nedbajíc mezi žebrákem a princem slušného rozdílu! - Já jsem již řekl, je cizoložnice; a řekl s kým: též zrádkyně jest; a Camillo s ní je spolčen, jemuž známo jest, zač by se sama stydět měla, vědouc to jen sama se svým podlým soudruhem, že jest tak mrzká cizoložnice, jak ty, jimž chátra nejhůř nadává; - o jejich útěku též věděla.

Hermiona. Ne, pod duší, já nevěděla nic, nic o tom všem. Což vás to rmoutit bude, až vaše vědomí se vyjasní, jak jste mne rozhlásil. Laskavý pane, vy mně pak sotva učiníte zadost, když řeknete, že jste se oklamal.

Leontes. Ne; klamu-li se ve svých základech, na kterých stavím, není země střed dost silný, aby unes' šamrhu, s níž chlapec hraje. - Pryč s ní do žaláře! Kdo by se přimlouval, má viny část, jen proto, že mluví.

Hermiona. Zlá hvězda vládne: musím se spokojit, až na nebi se lepší aspekt zjeví. - Pánové, já nejsem k slzám náchylná, jak u žen to bývá, a bez marné rosy té snad uschne soucit váš; zde bydlí však ctihodný zármutek, jenž pálí hůř, než co by slze ulily. Prosím vás, v myšlénkách, jak vás bude útrpnost nejlépe učít, sud'ťe mne; - ted' staň se jak velí král.

Leontes. Uvidím poslušnost?

Hermiona. Kdo půjde se mnou? - Prosím Vysosti, mým paním dovolte; vždyť vidíte, co stav můj žádá. - Bloudi, neplačte; nemáte proč: kdybyste slyšely, že vaše kněžna žalář zasloužila,

pak v slzách rozplyňte, až vyjdu ven:
ta rozepře, pro niž tam nyní vcházím,
k mé spáse přispěje. - Můj vládce, s bohem:
nikdá jsem nepřála si v zármutku
vás spatřit; teď se zdá, že musím. - Pojd'te,
mé družky; bylo vám dovoleno.

Leontes. Co jsme vám přikázali, čiňte; pryč!

Královna a dámy odjedou.

První pán. Milosti, zavolejte královnu.

Antigonus. Jedněte s rozvahou, by spravedlnost
nebyla násilím; třem mocným k žalů,
vám, královně a synovi.

První pán. Jí k vůli
bych život v základ dal, i stane se
jen když jej přijmout ráčíte, že kněžna
před okem nebeským, a před vámi,
je čista v tom, z čehož ji viníte.

Antigonus. Osvědčí-li se jinak, zřídím stáj,
kde bydlí žena moje; budu chodit
s ní na smečce; a víc jí neuvěřím,
než když ji ucítím a uvidím;
u ženy každý coul, ba každý kventík
ženského masa je pak falešný,
když ona klame.

Leontes. Mlčte!

První pán. Drahý pane, -

Antigonus. My vám jen k vůli mluvíme, ne sobě.

Jakýsi návodce vás oklamal,
jenž proklen bude; kdybych lotra znal,
došel by trestu. Ona na cti chybná, -
já mám tři dcery; první jedenáct,
druhá je devět, třetí as pět roků;
je-li to pravda, budou za to trpět:
pod duší, všecky vyčistím, dřív než
jim bude čtrnáct, aby nezrodily
nevěrné potomstvo: ač jsou jen ony
mé dědičky, raděj se vyklestím,
než aby nebyl čistý jejich plod.

Leontes. Nic víc! Váš cit v té věci jest tak chladný,
jak umrlého nos; já však to vidím,
a cítím, jak vy cítíte teď mne,
a citu nástroje též vidíte.8)

Antigonus. Když tomu tak, nebude hrobu třeba,
kam bychom položili cnost: vždyť pak

jí ani zrnko nezbylo, jímž by
ten blatný svět zlahodil tvářnost svou.

Leontes. Jak! nemám víry?

První pán. Lépe bylo by,
abyste vy jí neměl, nežli já,
v té příčině; a důkaz její ctnoty
byl by mně milejší, než vašeho
podezření; ať byste sebe víc
byl za to haněn.

Leontes. K čemu bychom s vámi
se o to smlouvali, a nešli raděj
za mocným popudem? Královská přednost
nežádá vaší rady, vám to praví
jen naše přirozená dobrota;
když v tom nemůžete, či nechcete,
(buď že jste hloupí, neb že naschvál tak
se tváříte) znát pravdu jako my,
tož vězte, zbytečná jest vaše rada:
ta věc, zisk, ztráta, celé řízení,
vše patří nám.

Antigonus. Můj vládce, kdybyste
to byl jen skoumal v tiché mysli své,
a dál se nesvěřil.

Leontes. Bylo to možné?
Ty's buďto stářím ztupěl, nebo jsi
již blázen rozený. Camillův útěk,
pak jejich důvěrnost, (tak makavé,
jakouž kdy podezření skoumalo,
jemuž jen zřejmost scházela, kde důkaz
jen žádal vidět to, vše ostatní
již skutek hlásalo) to nutí mne
tak jednat: však pro větší jistotu,
(v tak vážné věci jevit divokost,
bylo by žalostné) vyslal jsem hurtem
do svatých Delf, do Apollova chrámu,
Cleomena a Dionta, jež znáte
jak cele statní jsou. Ti přijdou se vším
teď od orakula; až uslyším
tu radu duchovní, bude mně uzdou,
neb ostrohou. Činil jsem dobře tak?

První pán. Ba dobře, kníže pane.

Leontes. Ač já jsem zjištěn, víc nežádaje
než to co vím, má hlas orakula
spokojit mysl takových jak on,
jehožto hloupá lehkověrnost nechce

se k pravdě dostat. Pročež za dobré
jsme měli, přístup k nám jí zamezit,
by zrádný úklad těch dvou uprchlých
jí nebyl k vykonání zůstaven.
Teď pojd'te: promluvíme veřejně;
ta věc nás všechny pohne.

Antigonus (*stranou*). K smíchu, tuším,
až jen se čistá pravda vyjeví.

Odejdou.

Výjev druhý.

Tam též. Přední pokoj v žaláři.

Vystoupí Paulina a sloužící.

Paulina. Kde jest žalářný, - zavolejte jej:
a povězte mu kdo jsem. - Drahá kněžno!

Sloužící *odejde.*

v Europě není dvůr dost dobrý tobě,
co děláš v žaláři? - Nu, příteli,

Sloužící *se vrátí se Žalářným.*

vy snad mě znáte?

Žalářný. Zním co vzácnou dámu,
kteroužto velmi ctím.

Paulina. I prosím tedy,
byste mne doved' ke královně.

Žalářný. To nelze, Vašnosti: výslovný příkaz
zní proti tomu.

Paulina. Jaká práce to,
by uzavřeli poctivost a čest
před návštěvou upřímných přátel! - Prosím,
směla bych vidět komorné? jen jednu?
Emilii?

Žalářný. Je-li vám k libosti,
pošlete služebníky pryč, já pak
Emilii přivedu.

Paulina. Jen pro ni jděte. -
Vy odstupte.

Sloužící *odejdou.*

Žalářný. A vaší rozmluvě
musím být, Milostpaní, přítomen.

Paulina. Nu dobře, to se stane, jdi jen.

Žalářný *odejde.*

Ta práce, udělat z neskvrny skvrnu,
jest nade všechno malířství.

Žalářný *vrátí se s Emilií.*

Má drahá,

kterak se vede milostivé kněžně?

Emilie. Jak vést se může vznešenosti tak opuštěné. Žalem a zármutkem, (víc outlá žena ještě nesnášela,) porodila, než došel její čas.

Paulina. Má chlapce?

Emilie. Dceru; děcko hezké, čerstvé, a plné živobytí: královna má z něho radost, dí „Můj žalárníčku, já jsem tak nevinná jak vy.“

Paulina. Na to bych chtěla přísahat: - to nebezpečné královo šílenství buď proklete! On o tom vědět má, a vědět bude: ten úřad sluší ženě; půjdu sama. Budu-li sladko-ústá, jazyk můj ať oprýská, a přestane být troubou planoucí zlosti mé. - Emilie, vyříd'te královně mou poslušnost: chce-li mě svěřit mladou dcerku, půjdu s ní ke králi, jsouc hotova, být jejím hlasitým zástupcem. My nevíme, jak změkne, až to dítě uhlídá: kde slovo nestačí, tam zvítězí mlčením někdy čistá nevinnost.

Emilie. Milosti, vaše čest i dobrota, je zřejmá tak, že krok váš upřímný nemůž' se minout s dobrým výsledkem: na světě nikdo tak se nehodí vykonat toto velké poselství. Jest-li že Vašnosti se líbí, vstupte do vedlejšího pokoje, já kněžně šlechetný návrh váš hned oznámím, týž plán jí ležel v mysli právě dnes, leč bála se oslovit koho z vyšších že snad by mohl jí to odepřít.

Paulina. Emilie, řekněte, že jazyka ježž mám, chci užít: dá-li rozumu, co ňadra smělosti, pak nepochybně to provedu.

Emilie. Za to vám žehnej bůh! Jdu ke královně. - Prosím, pojd'te blíž.

Žalářný. Bude-li královna chtít dítě poslat,
kdož ví co vážím, dovolím -li to
nemaje rozkazu.

Paulina. Nebojte se:
to dítě bylo vězněm v lůně jen,
právem a cestou mocné přírody
je toho sprostěno a svobodno;
a není účastno králova hněvu,
ni vinno tím, čehož se královna,
ač stalo-li se, měla dopustit.

Žalářný. Rád věřím.

Paulina. Nebojte se: na mou čest,
já mezi vás a nebezpečí vkročím.
Odejdou.

Výjev třetí.

Tam též. Pokoj v paláci.

Vystoupí Leontes, Antigonus, pánové a jiní z komonstva.

Leontes. Nepokoj ve dne, v noci. Slabost jen
tu věc tak těžce nese, pouhá slabost.
Ó, kdyby původ nebyl na živě, -
původu půle, cizoložná žena;
ten vilný král ušel již rukou mým,
jsa za cílem, myšlénkám z rány, jist
před mými úklady; ji mohu však
si připoutat: - ta aby byla pryč,
vydána plamenům, můj poklid snad
by napolo se vrátil. - Kdo tu?

První sloužící. Pane.

Leontes. Co dělá chlapec?

První sloužící. V noci dobře spal;
jest naděje, že nemoc minula.

Leontes. Hle, jaká ušlechtilost! pochopiv
matčinu nečest, hned se tratil, klesal,
a, bera si to k srdci, sám tou hanbou
se opásal a opjal, a pak, pozbyv
veselé mysli, nejedl, a nespal,
a chřadnul patrně. - Chci býti sám: -
jdi, hled' co dělá.

Sloužící odejde.

- Fuj! nemysli na něj:9)
již sama pomsty myšlénka s té strany
vrací se ke mně: přemocný sám v sobě,
i přátelstvím, a spolkem, - bud' si tak,
než přijde jeho doba: teď jen na ní

se msti. Camillo a Polixenes
se smějou, žalost má je vyráží:
však by se nesmáli, kdybych k nim dosáh';
tak jako ta, již ve své moci mám.

Vejde Paulina s dítětem.

První pán. Sem nesmíte.

Paulina. Ne, drazí pánové,
raděj mně pomozte. Bojíte snad se
víc jeho vášně tyranské, než, ach!
o život kněžny? duše nevinné,
a čistější nad jeho žárlivost.

Antigonus. To stačí.

První sloužící. Milosti, on v noci nespál;
a přikázal, že k němu nikdo nesmí.

Paulina. Jen ne tak zprudka, příteli: já mu
přináším spaní. Lidé jako vy, -
jež lezou za ním jako stínové,
a vzdychou, kdykoliv zbůhdarma hekne, -
ti množí pramen jeho nespaní:
já nesu slovo hojivé, a věrné,
i poctivé, by ztratil nevrlost,
jež spát mu nedá.

Leontes. Jaký povyk to?

Paulina. Není to povyk; pilná porada
jen o kmotry pro vaši Výsost.

Leontes. Jak? -

Pryč s touto smělkyň. Antigone,
ty's slyšel, že sem přijít neměla:
ač věděl jsem, že chce.

Antigonus. I řek' jsem jí,
nechce-li padnout v nemilost u vás,
i u mne, aby před vás nekročila.

Leontes. Což! nemůžeš jí bránit?

Paulina. Ve všem může,
co není poctivé: jen v tom, bůh svědek,
(leč kdyby kráčel cestou za vámi,
a dal mne do vazby pro svazek s cností)
mně bránit nebude.

Antigonus. Tu slyšíte.
Když tak se zmocní uzdy, pustím ji;
však ona neklopýtne.

Paulina. Drahý pane,
já přicházím, - i prosím, slyšte mne,
jež hlásí se co věrná vaše služka,
co lékař váš, a rádce poslušný, -

ač chce to vážit, zdát se méně tak
v hovění vašim vadám, než ti
jež na oko jsou vaši, - pravím tedy,
já přicházím od dobré královny.

Leontes. Od dobré královny!

Paulina. Tak, pane můj:
od dobré, pravím, dobré královny;
a bojem bych to zjistila, kdybych
jen byla mužem, třeba nejsprostším.

Leontes. Vyhod'te ji.

Paulina. Kdo má své oči za nic
ať první ruku na mne položí.
Já půjdu o své vůli, prvé však
svůj úřad vykonám. - Královna dobrá,
ba dobrá, porodila dceru vám:
zde jest; byste jí ráčil požehnat.
Položí dítě před něj.

Leontes. Ven! ty mužatá čarodějnice!
Pryč odtud s ní, hod'te ji ze dveří:
tu vyzvědačnou kuplířku!

Paulina. Ne tak:
já o tom vím tak málo, jako vy o mne
s tím titulem, a cnost má není menší
než vaše šílenost: to stačí, věru,
jaký ten svět jest, slouti počestnou.

Leontes. Vy zrádcové! nevystříte jí?
Dejte jí pancharta. - Ty, starý bloude,
(*k Antigonovi*) ty ženská korouhvičko, dáš se spláshit
od paní Kvočny. - Zdvihni pancharta,
pravím, a vrať jej té tvé babizně.

Paulina. Na věky nectná budiž ruka tvá,
zdvihneš-li princeznu s tou těžkou hanou,
kterak jí převzděl!

Leontes. On se bojí ženy.

Paulina. Tak byste činit měl; pak nepochybně
zval byste plod svůj svým.

Leontes. Tot' pelech zrádců!

Antigonus. Pod sluncem, já ne!

Paulina. Ani já; ni jiný,
krom jednoho zde, a ten jest on sám;
on svou, své královny, syna i dcery,
posvátnou čest vydává pomluvě,
jež ostřej bodá nežli meč, a nechce
(neb, jak se věc má k věci, jest to kletba,
že nemůž' nucen být) vyvrátit kořen

domnění svého, jenž je prohnílý
jak skála nebo dub kdy zdravý byly.

Leontes. Ta prostořeká kuběna, která
nedávno muže zbilá, štve teď mne! -
To plémě není moje: potomek
ten jest Polixenův. Pryč odtud s ní;
a hod'te ji, i s matkou, do ohně.

Paulina. Ona jest vaše; a vám, může-li
tu platit ono staré přísloví,
až hrůza podobná. 10) - Hle, pánové,
ačkoli tisk je drobný, celý obsah
jest opis po otci: nos, oko, ret,
to mračení, to čelo; i ten důlek,
ty hezké jamky na bradě, a v tváři;
ten úsměch jeho, celá podoba
a forma ruky, prstu, ano nehtu. -
Ó Přírodo, ty dobrá bohyně,
která jsi jemu, jenž to zplodil, vše
tak připodobnila, tvoříš-li mysl,
ber ze všech barev, jenom žluté nech;
by, jako on, neměla podezření,
že děti její nejsou od manžela.

Leontes. I totě hlavní čarodějnice! -
Ty bídniče, jsi hoden abys visel,
že nechceš jazyk její zastavit.

Antigonus. Kdybyste všecky muže pověsil,
jimž jest to nemožné, pak by vám sotva
zbyl jeden z poddaných.

Leontes. Jen pryč s ní, pravím.

Paulina. Zlý, odrodilý manžel nemůže
nic jinak jednat.

Leontes. Musíš hořet.

Paulina. Necht':
kdo plamen rozžehne, je spíše kacíř,
než kdo v něm hoří. Neřeknu vám tyran;
leč vaše ukrutnost ke královně
(nemaje žalob jiných, krom své vlastní
ochablé fantasie) má vždy příchut'
jakéhos tyranství, a znectí vás,
a v potupení vydá před světem.

Leontes. Pro věrnost vaši, ať jde z pokoje.
Kdybych byl tyran, jak by mohla žít?
dost smělá nebyla by, zvát mě tak,
kdyby to o mně věděla. Pryč s ní!

Paulina. Jen nestrkejte, prosím; půjdu sama.

Pečujte o dítě; je vaše, pane:

bůh dej jí lepší rozum! - Nač ty ruce? -

Tím, že tak jeho bludům hovíte,

nejste mu k prospěchu, ni jeden z vás.

Je dobře: - buďte zdráv; již odcházím.

Odejde.

Leontes. Ty, zrádce, navedl jsi ženu svou. -

Mé dítě? pryč s ním! - právě ty, jenž máš

tak měkké srdce k němu, odnes je,

a hod' v tu chvíli do ohně, ať shoří:

ty právě, žádný jiný. Jdi s ním hned.

Za hodinu dej zprávu, že's to splnil,

(i s platným svědectvím) sic bude tvůj

i všech tvých, život ztracen. Nechceš-li,

a volíš s hněvem mým se potkat, mluv;

svou vlastní rukou mozek panchartu

pak rozrazím. Jdi, hod' jej do ohně,

ty's ženu naved'.

Antigonus. Pane, nenaved':

ti páni, vzácní druzi, libo-li,

mohou mne očistit.

První pán. Ba můžem: králi,

on není vinen, že sem vstoupila.

Leontes. Vy všickni vespolek jste lhářové.

První pán. Milosti, přejte nám víc důvěry.

My věrně sloužili, a prosíme,

abyste nás tak vážil; na kolenou

(co náhradu za naše pilné služby,

minulé, i budoucí) žádáme,

abyste úmysl svůj proměnil;

on jest tak ukrutný, a krvavý,

že musí k zlému vést. My klečíme.

Leontes. Já jsem jen píрко větrům vanoucím. -

Mám žít, bych viděl klečet pancharta,

jenž zve mě otcem? Líp jest teď jej spálit,

než potom proklínat. A však; ať žije: -

vždyť nebude. - Vy, pane, pojd'te blíž;

(*k Antigonovi*) vy, jenž jste s paní bábou Marketou¹¹)

tak něžnou péči měl, zachovat život

tomuto panchartu, - neb panchart jest,

jako že brada ta je šedivá, -

co podstoupíte, aby plémě žilo?

Antigonus. Vše, králi pane, seč je schopnost má,

a co důstojnost velí: alespoň tolik;

poslední trochu krve obětuji
zachránit nevinňátko: všecko možné.

Leontes. Bude to možné. Na meči přísáhní,
že chceš můj rozkaz splnit.

Antigonus. Pane, chci.

Leontes. Dej pozor, a hled' tak se zachovat;
neb sebe menší chyba usmrtí
i tebe, i tvou zlolajicnou ženu,
jíž tenkrát odpouštíme. Prikazujuj,
co manu našemu, bys odstranil
tu panchartku, a odnes' do daleké
a pusté krajiny, až za hranice
našeho panství; a tam bez milosti
pak odevzdal ji vlastní ochraně,
a přízni podnebí. Tak jakož cizí
jen náhodou k nám přišla, ukládám ti
vším právem, pro spasení duše tvé
a muka tělesná, abys ji složil
na cizí půdě; tam ať náhoda
ji zachová, neb zhubí. Vezmi ji.

Antigonus. To všecko přísahám, však rychlá smrt
byla by větší milost. - Pojd', mé dítě:
duch mocný nauč krkavce a káně
být tobě kojnou! Vždyť prý nedvědi,
a vlci, odhodivše divokost,
tu milosrdnou službu konali. -
Vy, pane, buďte šťastnější, než skutek
váš hoden! - požehnání ale bojuj
proti té ukrutnosti na tvé straně,
ty ubohá, ke ztrátě odsouzená!

Odejde s dítětem.

Leontes. Ne; nechci vychovávat cizí plod.

První sloužící. Dovolte Výsosti, od vyslaných
k orakulu sem přišlo poselství
před hodinou: Cleomenes a Dion,
po šťastné cestě z Delf, už přistali,
a kvapí ke dvoru.

První pán. Taková rychlost,
Milosti, nedala se předvídat.

Leontes. Dvacet a tři dni byli na cestě:
to přispíšení zvěstuje, že mocný
Apollo žádá, aby pravda brzo
se vyjevila. Čiňte přípravy:
svolejte radu, bychom přenevěrnou
manželku na soud pohnali; neb, jakož

jsme veřejně jí nařkli, chceme též
ji spravedlivě, otevřeně soudit.
Dokavad živa jest, mám těžké srdce.
Odstupte, dbejte mého rozkazu.
Odejdou.

Jednání třetí.

Výjev první.

Tam též. Ulice v jednom městě.

Vystoupí Cleomenes a Dion.

Cleomenes. Podnebí mírné jest, vzduch lahodný,
a ostrov plodný, chrám pak krásnější,
než pověst hlásá. 12)

Dion. Já zas popíšu,
čím jsem byl nejvíc jat, nebeský oděv,
(tak musím nazvat jej) a ctihodnost
velebných osob v něm. A oběť ta!
jak všechno skvostné, slavné, nadpozemské
při službě boží!

Cleomenes. Předě vším mě třesk
a ohlušivý hlas orakula,
pak Jupiterův hrom, tak poděsil,
že jsem byl zničen.

Dion. Prospěje-li cesta, -
ó dejž to bůh! - královně, jako nám
jest byla vzácná, příjemná, i krátká,
dobře jsme času užili.

Cleomenes. Apollo,
obrat' to k dobrému! To vyhlášení,
v němž hřích Hermioně se vnucuje,
mně není milé.

Dion. Rychlé jednání
to vyjasní, neb skončí: až nám obsah
orakula (zde pod pečeti kněze
Apollova) se odhalí, pak teprv
vysvitne z toho cosi divného. -
Jen čerstvé koně; - at' je konec šťastný!
Odejdou.

Výjev druhý.

Tam též. Soud.

Vystoupí Leontes, pánové, a úředníci.

Leontes. Ten soud nám (s bolestí tak pravíme)
kormoutí srdce: strana souzená,
králova dcera, naše choť, a od nás

nad míru milována. - Sejměte
s nás vinu tyranství, když spravednost
tak přímo konáme, jež má mít průchod,
necht' odsoudí, anebo očistí. -
Přiveďte zajatou.

Úředník. Jak jeho Výsost chce, má královna
osobně postavit se před soud. - Ticho!

Vystoupí Hermiona se stráží; Paulina a komorné dámy.

Leontes. Čtěte žalobu.

Úředník. „Hermiono, královská choti vznešeného Leonta, krále sicilského, ty's obviněna zde
před soudem z velezrády, že jsi dopustila se cizoložného skutku s Polixenem, králem českým;
a že jsi ukládala s Camillem o bezživotí našeho svrchovaného mocnáře, královského chotě
tvého: když ale okolnosti úklad ten dílem na jevo vynesly, ty, Hermiono, na odpor povinné
věrnosti upřímně poddaného, byla jsi jim radna a pomocna, jak by, pro lepší bezpečnost, v
noci mohli uprchnout.“

Hermiona. Když vím, že to co řeknu, musí být
žalobě na odpor, a že nemám
na sebe jiných svědectví, leč to
co sama sobě dám, tož málo získám,
zvolám-li, „Nevinná:“ má poctivost,
jsouc zvaná falší, dojde jména toho,
hned jak to vyřku. Tolik jen: - vidí-li
bohové lidské skutky, (jakož vidí)
pak musí jistě křivá žaloba
před nevinnou se zardít, tyranství
se třást před trpělivostí. - Vy, pane,
to víte nejlépe, (ač nejméně
se k tomu znáte) minulý můj život
byl tak zdržlivý, čistý, a věrný,
jak teď jsem nešťastna; což horší jest,
než dějepis nám líčí, třeba v básni
odhrávané k pohnutí divačů.
Tu vizte, družo královského lůžka,
jež vládnu polovicí trůnu, dcera
velkého krále, máť statného prince,
zde stojíc vedu hovor o život,
a o čest, před každým, komu se líbí
přijít a poslouchat. Můj život vážím
co žalost, jíž bych ráda pozbyla:
má čest, ta přechází ode mne k mým,
a tu jen hájím. Dokládám se
vašeho svědomí, dřív než byl přišel
Polixenes k vašemu dvoru, jaká
to byla od vás láska, kterak já
jí hodna; od té doby, jaké as

neslušné tovaryšství přivedlo
mne na scestí, že tak zde musím stát:
šla-li jsem o vlas jen přes meze cti,
neb tam se klonila, skutkem či vůlí,
ať srdce všech, k nimž mluvím, zkamení,
a přítel nejbližší nad hrobem mým
ať zvolá „Fuj!“

Leontes. Nikdá jsem neslyšel
že by kdy bujná hříšnost žádala
více nestoudnosti zapřít činy své,
než před tím spáchat je.

Hermiona. Ba skutečně;
a však ten výrok mně se nehodí.

Leontes. Vy nechcete se přiznat.

Hermiona. Ze všeho
co jménem chyb se ke mně hlásí, chci se
jen k tomu znáti, co mé vlastní jest.
Polixena, (s nížto jsem nařknuta)
měla jsem ráda, vyznám to, jak se ctí
jen žádat moh', tož láskou jak se sluší
na ženu jako já; jen právě tak,
nic jinak, než jak sám jste poručil.
Nečiníc toho, kladla bych si to,
že neposlušna jsem a nevděčna,
k vám i k vašemu druhu, jehož láska
již zmládí, hned jak mluvit uměla,
svobodně vyznala, že patří vám.
A ono spiknutí, jak chutná nevím,
ač se mi k okušení podává:
ze všeho vím jen to, že byl Camillo
muž poctivý; proč dvůr váš opustil,
to ani samým bohům známo není,
jest-li že více nevědí než já.

Leontes. O jeho odchodu jste věděla,
i víte též, co v jeho nebytí
jste podstoupiti hodlala.

Hermiona. Ó pane,
co mluvíte, já tomu nerozumím:
můj život slouží za cíl vašim snům,
chci se ho vzdát.

Leontes. Tvé skutky jsou mé sny:
ty's měla pancharta s Polixenem,
a já jen o tom snil. - Jsouc bez studu,
(tak bývá, kdo tak hřeší) neznáš pravdy,
zapíráš od srdce, však bez prospěchu;

neb jakož plémě tvé jsem služně zavrhl',
že otce nemá, (vina tvoje arci
je větší nežli jeho) tak i ty
ucítíš soud náš; sebe mírnější
nenese míň než smrt.

Hermiona. Aj, nechte hrozeb:
čím byste rád mne poděsil, to hledám.
Mně nemůže být život prospěšný:
neb žití mého koruna a rozkoš,
náklonnost vaše, je již ztracena;
cítím že zmizela, ač nevím jak.
Má druhá radost, první plod z mé krve,
je přede mnou, jak před nákazou, zamčen.
Mou třetí rozkoš, pod nešťastnou hvězdou,
s nevinným mlékem v ústech nevinných,
od prsu mého vlekli k zabítí:
já sama na všech rozích za nevěstku
jsem vyhlášena: hrozná nenávisť
mně vzala právo šestinedělí,
jež patří ženám stavů veškerých:
konečně hnali mě až na to místo,
pod širé nebe, než mi prošel čas,
bych síly nabyla. Nuž, pane můj,
jaká jest za živa má blaženost,
abych se umřít bála? Protož, dál jen.
Však slyšte; abyste mně rozuměl; -
tu nejde o život, - on nestojí
za stéblo slámy; ale o mou čest,
(tu chci osvobodit) a budu-li
odsouzena pro pouhé domnění,
co zatím každý důkaz spí, krom těch,
jež probudila vaše žárlivost,
pak jest to, pravím vám, jen ukrutnost,
a není právo. - Vzácní pánové,
já odvolávám se k orakulu:
Apollo buď mým soudcem.

První pán. Žádost ta
je spravedlivá. Pročež, ve jménu
Apollina, přineste orakulum.
Někteří úředníci odejdou.

Hermiona. Car ruský byl mým otcem: kýž by živ byl,
a viděl zde ten výslech dcery své;
a spatřil, jak jsem bídou sklíčena,
však okem útrpným, nikoli mstivým!

Úředníci opět vejdou, s nimi Cleomenes a Dion.

Úředník. Přisáhněte na meči spravednosti,
že vy, Cleomenes a Dion, oba
jste byli v Delfách; a že přinášíte
pod pečeti orakulum, jež máte
od kněze mocného Apollina;
a že jste se neopovážili
mezi tím zrušit pečeť posvátnou,
a tajný výrok přechíst.

Cleomenes a Dion. Přisaháme.

Leontes. Teď pečeť sejměte, a čtěte.

Úředník (čte). „Hermiona je čistá, Polixenes bez hanby, Camillo věrný poddaný, Leontes žárlivý tyran, jeho nevinňátko poctivě zplozeno; i budeť král žíti bez dědice, nebude-li nalezeno, co se ztratilo.

Pánové. Apollo mocný žehnán buď!

Hermiona. A slaven!

Leontes. A četl's dobře?

Úředník. Ano, pane; tak
jak psáno stojí.

Leontes. Pak není pravdy v celém orakulu.
Soud půjde předse: jest to pouhý podvod.

Sloužící vejde zhurta.

Sloužící. Ó králi, králi pane můj!

Leontes. Co jest?

Sloužící. Já pro tu zprávu padnu v nenávisť:
princ, syn váš, ouzkostí a domýšlením
jak královně se povede, již sešel.

Leontes. Jak! sešel?

Sloužící. Smrtí sešel.

Leontes. Hněv Apollův,
i sama nebesa porážejí
mou nespravedlnost.

Hermiona omdlí.

Nu, co se děje?

Paulina. Ta novina královnu zabíjí. -
Aj, hled'te, co smrt dělá.

Leontes. Odneste ji:
ona se vzdá; má jen těžké srdce. -
Já příliš věřil svému podezření: -
užíte šetrně všech prostředků,
by okřála.

Paulina a dámy odejdou s Hermionou.

Apollo, odpustiž,
že jsem tak zlehčil tvé orakulum! -
S Polixenem se smírím, královnu
si znova zasnoubím, Camilla k sobě

zas povolám, o němžto vyhlašuji,
že jest muž poctivý a slitovný;
neb když mne žárlivost má nadchnula
krvavým úmyslem a pomstou, chtěl jsem
Camilla užít, aby přítele
Polixena otrávil: již by nežil,
kdyby Camillo v dobré mysli své
s mým kvapným příkazem byl neprodlel;
ač jsem mu smrti hrozil, odměnou
jej vzbuzoval, když nestane se,
když stane: on však plný vlídnosti
a cti, vyjevil královskému hostu
můj úklad, opustil zde štěstí své,
jak víte bylo bohaté, a vydal
se jisté náhodě všech nejistot,
nemaje jiných statků krom své cti. -
Kterak se blyští skrz mou rezovitost!
jak jeho zbožnost dělá skutky mé
tím černější!

Vejde Paulina.

Paulina. Ó, přeneš'astná chvíle!

Rozpojte tkanici, sic moje srdce
ji potrhá, a pukne zároveň!

První pán. Co vás tak jalo, dobrotivá paní?

Paulina. Jaká si muka na mne vymyslíš,
tyrane? kola? skřípce? plameny?
řemeny? vroucí olovo nebo olej?
jaké máš na mne trápení, staré
či nové? vždyť bych za každinké slovo
okusit měla co máš nejhoršího.
Tvé tyranství ve spolku s žárlivostí, -
smyšlenky příliš bídné pro chlapce,
devítiletým holkám příliš hloupé
a nezralé, - ó! pomysli, co svedly,
a zblázní se, ba, ukrutně se zblázní;
vše tvoje pošetilost až posud,
ty byly této jenom kořením.
Že zradil jsi Polixena, mám za nic;
tím zjevil se jen v bláznů vrtkavec,
a hnusný nevděčník: též není víc,
že čest Camillovu chtěl's otrávit,
veda jej, aby krále zavraždil;
malinké viny vedle strašnějších!
z nichž ta, že's hodil dcerušku svou vranám,
buď není žádná, neb je malá jen,

ač ďábel spíše by byl z plamenů
vycedil vodu, než to učinil:
též se ti přímo nepříčítá smrt
mladého prince, jehož vzácná mysl
(ba vznešená v takovém mládí) srdce
mu srazila, an poznal, kterak hrubý,
nemoudrý otec matku laskavou
mu zhanobil: ne, z toho nemusíš
klást účet: však to poslední, - ó páni!
zvolejte běda! jak to vyslovím, -
královna, královna, nejlíbeznější,
nejdražší stvoření jest umrlá;
a pomsta dosavad ho nestihla.

První pán. Toho nás vyšší mocnost uchovej!

Paulina. Já pravím, umrlá; a přísahám:

a neplatí-li slovo s přísahou,
jděte a vizte. Můžete-li vrátit
zas ústům, zrakům, barvu, nebo lesk,
povrchu teplo, vnitřku dech, chci vám se
jak bohům klanět. - A však, tyrane!
nech lítosti, ty věci tak jsou těžké,
že veškeren tvůj nárek jimi nehne;
a protož, jen se vrhni v zoufalství.
Po deset tisíc roků tisíce
na kolenou, o postu, v nahotě,
na pustém vrchu, v stálé zimě, v bouři
odvěčné, nemohly by bohy pohnout,
by k tobě tvář obrátili.

Leontes. Jen dál;

co mluvíš, nemůže být nad příliš:
já ze všech úst všech trpkostí jsem hoden.

První pán. Nemluvte dále: cokoliv se stalo,
vy smělou řečí svou jste chybila.

Paulina. Mám toho žel: kdykoli chybím, cítím

vždy litost, dojdou-li jen poznání.
Ach! na mně byla ženská prchlivost
až příliš patrná. To proniklo
šlechtné srdce jeho. - Minulost,
není-li pomoci, nás nemá rmoutit:
neubližujte si, jak jsem vám přála;
trestejte raděj mne, za to vás prosím,
že jsem vám připomenula, nač měl
jste zapomenout. Drahý mocnáři,
můj pane, odpusť nemoudré ženě:
má láska ke královně, - opět blázním! -

o ní a o dětech již nepromluví;
aniž se zmíním o mém manželu,
jenž také ztracen jest. Jen nabuďte
zas trpělivosti, já budu mlčet.

Leontes. Tenkrát mluvila jsi dobře, když jsi
se pravdy držela, tu snesu líp,
než tvoji útrpnost. Doved' mne, prosím,
k mrtvému tělu královny, a syna.
Oběma dám hrob jeden: na něm stůj
pak smrti jejich příčina, nám k hanbě
po všechny věky. Denně jednou přijdu
pak do kaple, kde spějí; slzy moje
tam vylité budou mi posilou:
dokavad přirozená síla stačí,
bych tuto oběť přinášel, tak dlouho
ji denně konat slibuji. Teď pojd'te,
a doved'te mne tam k těm žalostem.
Odejdou.

Výjev třetí.

Čechy. Pustá krajina u moře.

Vystoupí Antigonus, s dítětem; a Plavec.

Antigonus. Víš jistotně, že přistál koráb náš
u českých pustin?

Plavec. Víím; a bojím se,
ne v dobrý čas: oblak je strašlivý,
a hrozí blízkou bouří. Na svědomí,
nebe se na to předsevzetí hněvá,
a mračí se.

Antigonus. Staniž se jeho svatá vůle! - Jdi v bort;
a hled' si lodi: za nedlouho přijdu
zas k tobě.

Plavec. Jen pospěšte, a příliš daleko
po zemi nechod'te: snad přijde bouřka;
a mimo to je kraj ten pověstný,
že se tu dravci zdržují.

Antigonus. Jdi už:
já přijdu hned.

Plavec. Těším se od srdce,
že jsem té práce zbaven.

Antigonus. Pojd', mé děcko: -
já slyšel, (ale nevěřil) duch mrtvých
že může obcházet: je-li to pravda,
zjevila mi se matka tvá dnes v noci;
tak nikdy nesnil jsem, jako bych bděl.

Ke mně se blíží bytost, kloní hlavu
buď na tu stranu, nebo na onu;
já neviděl, by byla nádoba
tak plna smutku, a tak líbezná:
v oděvu bělostném, jak světice,
vkročila do kajuty, kde jsem ležel,
tříkráte přede mnou se poklonila,
a oddechla, jako by mluvit chtěla,
v tom byly oči její dvě studánky;
když nával minul, tak se ozvala: -
„Milý Antigone, když osud tebe
si zvolil, na vzdor lepší vůli tvé,
bys odhodil mé dítě ubohé,
tak jak jsi přísahal, věz, že je v Čechách
dost osamělých míst, tam plač, a dítě
nech v slzách ležet; že však myslí se
jako by na vždy bylo ztraceno,
dej jméno jemu, prosím, Perdita:
za tvou však nevlídnost, kterou můj pán
ti uložil, již nikdy nesejdeš se
s tvou chotí Paulinou:“ - pak zalkala,
a rozplynula v povětrí. Já, zděšen,
jen zvolna jsem se zotavil, a myslil,
že jest to v skutku tak, a není sen.
Sny jsou jen hračky; tenkrát ale chci se
dle něho, pověrečně, zachovat.
Já mním, Hermiona že smrtí sešla;
a že Apollo chtěl, by skutečný
ten plod Polixenův zde složen byl,
k životu nebo k smrti, na zemi
pravého otce. - Poupě, měj se dobře!
Položí dítě na zem.
Zde lež; a zde tvé znamení: zde to;
Položí uzlík vedle dítěte.
bude-li štěstí přát, můj miloušku,
za to se vychováš, a to ti zbude. -
Začíná bouřit. - Ach, ty ubožátko!
pro matčin hřích máš býti ztraceno,
a náhodě vydáno. - Plakat nelze,
však srdce moje krvácí, a já
jsem zlořečen, že přísaha mě váže. -
Buď s bohem! Den se víc a více mračí:
tvá píseň kolebná bude as drsná.
Tak černých nebes nikdy ještě za dne
jsem neviděl. Jaký to divý povyk -

ó kým jsem v burtu! - Zvíře vyštvané;
po mně jest veta.

Odejde a nedvěď žene se za ním.

Vystoupí starý Pastýř.

Pastýř. Já bych si přál, aby mezi desátým a třetí a dvacátým rokem nebylo žádného věku, anebo aby mládež tu lhůtu prospala; mezi tím časem nebývá nic než samé holek dopouštění, starých popouzení, loupení, potýkání. - Tu poslouchajte! - Kdo jiný, krom takových třeštíků od devatenáctého do dva a dvacátého roku, pustil by se v tom povětří na lov? Dvě ovce z mých nejlepších mně zaplašili; i bojím se, že je spíše vlk najde než hospodář: jsou-li vůbec někde, budou se okolo mořského břehu na břechtanu pásti. Zdař bůh, je-li vůle jeho! - Co vidím?

Zdvihne dítě.

Bohpomozi! dítě; hezounké dítě! Jsem žádostiv, je-li chlapec nebo holka? Hezké; věru hezké. Zajisté nějaká pokléska: ačkoliv nejsem z kněh učený, přece umím číst, že klesla panna komorná. To bylo tak kus práce někde na schodech, někde na truhle, někde za vraty: těm kteří to zplodili, bylo víc horko, než tomu ubožátku zde. Z útrpnosti vezmu je k sobě; počkám ale až přijde můj syn: nedávno tu hulákal. - Hoha, ho!

Pastýřův syn (*venku*). Hola, he!

Pastýř. Jak! jsi tak na blízce? Chceš-li něco vidět, o čem budou ještě povídat, až budeš mrtvý a shnilý, pojď sem.

Vejde Pastýřův syn.

Pastýř. Co se ti stalo, muži?

Pastýřův syn. Já viděl takové dvoje vidění, na moři, a na zemi! - ale o moři nemohu mluvit, teď je to jen nebe: vy byste mezi ním a oblohou ani jehelné špičky neprostrčil.

Pastýř. Nu, hochu, a co jest to?

Pastýřův syn. Kdybyste jen viděl jak burácí, jak se vzteká, jak do břehů pere! ale to není oč se jedná. Ach, to přežalostné volání těch ubohých duší! hned je vidíte, hned zas nevidíte: sotva že teď koráb hlavním žezlem měsíc provrtá, již je zas v kypících pěnách pohlcen, jako byste špunt do sudu hodil. A potom ty věci na suché zemi: - dívat se na to kterak mu nedvěď lopatku vytrhl; jak ke mně o pomoc volal, řka, že se jmenuje Antigonus, a že je urozený pán. - Ale abych s korábem přišel ku konci: - hledět na to jak jej moře polklo; - nejprv ale jak ty ubohé duše řvaly, a kterak se jim moře rouhalo, - a ten ubohý urozený pán jak řval, a nedvěď jemu se rouhal, a oba hlasitěji řvali, nežli moře, neboli bouřka.

Pastýř. Pro milosrdenství! kdy to bylo, hochu?

Pastýřův syn. Teď, teď; ani jsem okem nemžikl, co jsem viděl to vidění: ty osoby pod vodou ještě nevystydly, a nedvěď se urozeného pána do syta nenažral: on je dosud při práci.

Pastýř. Kým bych se tam byl octnul, abych starému muži byl pomohl.

Pastýřův syn. Kým byste se byl raději u korábu octnul, a tomu pomohl: tam by vaše milosrdnost nebyla měla kam nohu postavit.

Pastýř. Smutné věci! smutné věci! ale podívej se sem, hochu. Dej si jen sám požehnání: ty's chodil kde to umíralo, já kde se to nově rodilo. Zde máš jiné vidění: hled', totě křestný pláštěk jako na zemanské dítě! Podívej se: vezmi to, vezmi, hochu; a rozviň. Tak, okaž. Mně bylo hádáno, že dojdou bohatství od divých žen: to jest podložené dítě. - Rozviň to: co je tam, hochu?

Pastýřův syn. Vy jste v stáří hotový pán: budou-li vám vaše mladé hříchy odpuštěny, můžete blaze žít. Zlato! samé zlato!

Pastýř. To je zlato od dobrých duchů, chlapče, na tom se to dokáže: seber je, a dobře drž; domů, domů, nejbližší cestou. My jsme šťastni, hochu; aby při tom zůstalo, není jiného třeba než mlčenlivosti. - Nech ovce běžet. Pojď, můj hochu, přímou cestou domů.

Pastýřův syn. Jděte vy přímou cestou se svým nálezkem: já se podívám, zda-li nedvěd urozeného pána již opustil, a mnoho-li sežral: oni nebývají zlí jen když jsou hladoví. Zachoval-li se z něho nějaký ostatek, pochovám jej.

Pastýř. To jest chvalitebný skutek. Bude-li možná dle toho co zbylo, abys rozeznal, kdo jest, přijď pro mne, já se na něj podívám.

Pastýřův syn. Věřu, to učiním; a vy mně pomůžete do země jej zahrabat.

Pastýř. Totě požehnaný den, hochu, konejme dnes dobré skutky.

Odejdou.

Jednání čtvrté.

Vystoupí Čas, co chorus.

Čas. Já hovím, zkouším; dobré potěším,
zlé zděsím: dělám blud, i rozřeším, -
dnes ale, jménem Času, perut' svou
chci rozvinout. Jen za hřích plachost mou
mi neklad'te, že skok teď udělám
přes šestnáct let, a skoumat nehodlám,
co zatím vzrostlo; vždyť smím zákon zbořit,
a za hodinu, již jsem zrodil, stvořit
a zničit každý zvyk. Ten kdo jsem byl,
jsem vždy, než starý řád se založil,
aneb když nový nastal: dobám těm
dám činů jejich svědectví; i všem
květoucím podnes věcem: co se skvěje,
to v krátce zkalím, a tak též se děje
mé pohádce. Když mám však dovolení,
obrátím sklenku, scena hned se změní,
jak by vás sen byl poutal. Leontes,
jenž vinu žárlivosti těžce nes',
ukryl se v samotě; - i představte si,
laskaví posluchači, že jsem kdesi
v spanilých Čechách; a co jsem vám děl
o synu královském, jenž Florizel
bud' zván; pak o Perditě povím hned,
jež zatím rozvila se jako květ,
až ku podivu: její budoucnost
vám zatajím; k tomu je času dost
až se to stane: - dcera pastýřova,
co s ní je spojeno, a co kdo snová,
o tom má jednat Čas. I svolte jen,
byl-li váš čas kdy hůře protráven:
a nebyl-li, pak sám Čas přeje vroucně,

by se to nestalo teď ni budoucně.

Odejde.

Výjev první.

Čechy. Pokoj v paláci Polixenově.

Vystoupí Polixenes a Camillo.

Polixenes. Prosím tebe, milý Camillo, déle neusiluj: kdykoliv ti něco odřeknu, churavím, ale svolím-li k tomu, bude to má smrt.

Camillo. Patnáct roků již je tomu, co jsem vlasti své nespátřil: ačkoli jsem nejdelší čas v cizině ztrávil, přece bych tam kosti své rád složil. Mimo to poslal pro mne můj kající král, a pán; jehožto těžkému zármutku bych mohl býti útěchou, alespoň má smělost tak myslí, - a to jest druhá pobídka, abych se na cestu vydal.

Polixenes. Jest-li že mne miluješ, Camillo, nechod' teď ode mne, nechceš-li smazat všechny minulé služby své. Tvá vlastní dobrotu jest příčinou, že's mně tak potřebný: lépe bylo by, abych tebe byl neměl, než buď být bez tebe. Ty jsi jednal ve věcech, jimiž nikdo jiný krom tebe dostatečně vládnouti nemůže, a musíš teď zůstat abys je dokonal, anebo služby již prokázané pryč s sebou odnést; jest-li že jsem nebyl dost uznalý, (přes míru se to nikdy nemůže stát) vynasnažím se, abych ti vděčnost lépe vyjevil, i bude to k mému prospěchu, čím více přátelských služeb nastřádám. O nešťastné zemi Sicilii už nemluv, za to žádám, pouhé jméno její trápí mne vzpomínáním na kajícího, jak pravíš, a opět smířeného krále, mého bratra; ztráta převýtečné královny jeho, a dítek, budí až posavad vždy novou žalost. Pověz mi, kdy's viděl prince Florizela? Králové nebývají méně nešťastni, jsou-li dítky jejich nezdařilé, než kdo je ztratí, když podaly důkazy své statečnosti.

Camillo. Pane, tři dni minuly, co jsem prince neviděl. Jaká příjemnější práce jej baví, není mně známo; a však, hledaje ho, pozoroval jsem, že se nějaký čas rád ode dvora vzdaluje, a knížecích cvičení tak pilně nenavštěvuje, jak před tím bývalo.

Polixenes. Totéž znamenal jsem i já, Camillo, a s nemalou péčí; tak že jsem zjednal oči mezi služebnictvem mým, aby se dívaly, kam se straní: od nich dostal jsem zprávu, že tráví skoro celý ten čas v domě prasprostého pastýře; muže to, jak vypravují, který z ničehož, a nade vše pomýšlení svých sousedů, nevýslovného jmění nabyl.

Camillo. O tom muži jsem slyšel, pane, že má dceru veliké vzácnosti: pověst její rozhlásila se tak, že se ani myslit nedá aby z takové chatrče mohla vycházet.

Polixenes. Tak praví dílem též moje zpráva, i bojím se, že tato udice tam syna mého táhne. Ty nás musíš k tomu místu vyprovodit; nedajíce na sobě znáti kdo jsme, pustíme se s pastýřem do řeči; i nebude, myslím, nic těžkého, od jeho sprostosti zvědět příčinu návštěv mého syna. Prosím tě, buď v té věci neodkladně mým společníkem, a pusť mimo sebe myšlénky na Sicilii.

Camillo. S ochotou učiním, jak velíte.

Polixenes. Předobry Camillo! - Musíme se přestrojit.

Odejdou.

Výjev druhý.

Tam též. Silnice nedaleko od pastýřovy chalupy.

Vystoupí Autolykus, a zpívá.13)

Autolykus. Narcisek, kvete-li znova zas, -
Juhejsa! s děvčetem po mezi, -
Tu přijde líbezný roku čas;
Krev červená nad zimou vítězí.
Bělí se plátno u křovin, -
Ó hejsa! krásný je ptačí hlas! -
Což mám tu zlodějských laskomin;
Neb žbán piva byl by královský kvas.
Skřivánka slyším cvrlinkat, -
Juhejsa! straka i drozd vede svou,
Ty písňe letní, ty mám rád,
Když na seně válím se s milenkou.

Já sloužil u prince Florizela, a byly časy, že jsem v hebkém aksamítu chodil; teď jsem ale bez služby:

Snad toho, drahá, želet mám?
Měsíček v noci svítí;
Když tak sem tam roztoulám,
Vždy dojdu svého kvítí.
Pánvičkář smí-li volně žít,
I s rancem z sviňské kůže,
Chci také já to právo mít,
A kláda svědčit může.

Můj obchod je v plátěném zboží; když luňák hnízdo staví, hlídejte drobné prádlo. Otec můj nazval mě Autolykus; kterýžto, poněvadž se na Merkuriáši vykotil jako já, byl rovněž takový lapač nepatrných maličkostí. Kostky, a ženky, zjednaly mně tuto čapraku, a můj výdělek je skrovné taškářství. Šibenice, a zabití, jest mi příliš násilné na hlavní silnici: výprasku, a věšení, se děším: co se budoucího života týče, tu myšlénku zaspím. - Kořist'! kořist'!

Vystoupí Pastýřův syn.

Pastýřův syn. Počkejme: - Jedenáct beranů dá pokaždé jeden kámen; každý kámen dělá - šterlink a několik šilinků: u stříže bylo jich patnáct set, - zač bude vlna? 14)

Autolykus (*stranou*). Jest-li že oko vydrží, je sluka má.

Pastýřův syn. Bez tantesů to nepůjde. - Počkejme; co mám koupit až budeme slavit stříž? „Tři libry cukru; pět liber hrozínek; rejží“ - Co bude sestra moje s rejží dělat? Necht', otec ji udělal hospodyní o slavnosti, a ona to dovede. Mně navázala čtyry a dvacet kytek pro stříhače; samí zpěvaví trojáci, a to výborní, 15) jen že je mezi nimi nejvíc tenorů a basů: jeden ale je Puritan, a zpívá žalmy při dudech. Já potřebuji šafrán, obarvit hruškové koláče; muškátový květ, - datle, - ne; to nestojí na cedulce: „muškátových ořechů, sedm: jeden nebo dva kusy zázvoru;“ ty mně musí přidat: - „čtyři libry švestek, a tolikéž kubebův.“

Autolykus. Ó, proč jsem se narodil!

Válí se na zemi.

Pastýřův syn. I pro pána boha, -

Autolykus. Ó, pomozte, pomozte! jen ty hadry se mne strhejte, a potom, smrt, smrt.

Pastýřův syn. Ach, ubohá duše! ty potřebuješ více hadrů na sebe, než abys dával tyto od sebe.

Autolykus. Ó, pane! jejich ošklivost je mi protivnější než rány, které jsem dostal, ač jsou notné, a je jich milion.

Pastýřův syn. Aj, ubohý muži! milion ran už asi něco znamená.

Autolykus. Já jsem oloupen, pane, a stlučen; peníze a šatstvo bylo mně odňato, a tyto škaredé věci na mne vloženy.

Pastýřův syn. Jak, byl to jízdný, či pěší?

Autolykus. Pěší, roztomilý panáčku, pěší.

Pastýřův syn. Podlé šatů, které ti nechal, musel to skutečně býti pěší: kdyby to byl oděv jízdného, přicházel by od ostré služby. Dej mi ruku, abych ti pomohl: počkej, dej sem ruku.

Pomáhá mu vstát.

Autolykus. Ó! dobrý pane, pomalu, Ó!

Pastýřův syn. Ach, nebohá duše!

Autolykus. Ó, dobrotivý pane! zvolna, dobrotivý pane. Mám strach, že je lopatka vymknuta.

Pastýřův syn. Nu jak? můžeš stát?

Autolykus. Zvolna, drahý pane:

Vykrade mu kapsu.

dobrotivý pane, zvolna. Vy jste vykonal milosrdný skutek.

Pastýřův syn. Potřebuješ peníze? Něco peněz pro tebe tu mám.

Autolykus. Ne, můj dobrý, líbezný pane: to ne, prosím vás. Já mám jen asi tři čtvrti míle odsud příbuzného, k němuž jsme jítí chtěl: tam dostanu peníze, a cokoliv potřebuju. Peněz mi nepodávejte, prosím, to mne k srdci bodá.

Pastýřův syn. Jaký chlap to byl, který vás oloupil?

Autolykus. Pane, toho chlapa jsem poznal, on chodí s kotálečkou trou-madame po světě16), a sloužil už jednou u prince. Nevím ani, abych vám řekl, dobrotivý pane, pro jaké cnosti jeho se to stalo, ale on byl jistotně od dvora vymrskán.

Pastýřův syn. Jeho nepravosti, chtěl jste říci: cnost se od dvora nikdy nemrská: tu mají v uctivosti, aby se tam zdržela, ona ale sotva pobude.

Autolykus. Nepravosti, chtěl jsem říci, ano. Já toho muže dobře znám: on byl od té doby opičák; potom soudní sluha, biřic; pak měl tatrmánky, a provozoval „Marnotratného syna“, a vzal si pánvičkářovu ženu, asi míli cesty od mého statku a domu; a potloukaje se tak od jednoho šibalského řemesla ke druhému, usadil se konečně co taškář: někteří mu říkají Autolykus.

Pastýřův syn. Aby ho kat! Měšečník, na mou věru, měšečník: toulá se kde jaké posvícení, jarmark, nebo nedvědí štvanice.

Autolykus. Skutečná pravda, pane; to je on: ten taškář, který mě tak vystrojil.

Pastýřův syn. Bojácnějšího taškáře není v celých Čechách: kdybyste se byl jen osupil, a plivnul na něj, byl by utekl.

Autolykus. Musím se vám přiznat, pane, já nejsem bojovník: něco takového nejde mi od srdce, a on to věděl, věřte mně.

Pastýřův syn. Jak se teď máte?

Autolykus. Laskavý pane, mnohem líp než před tím: již mohu stát, a chodit. Právě chci vzít od vás odpuštění, a odebrat se pomalu k příbuznému.

Pastýřův syn. Chceš abych tě dovedl na cestu?

Autolykus. Nechci, přívětivý pane; ne, můj laskavý pane.

Pastýřův syn. Tedy buď zdrav. Já musím nakoupit koření k naší stříži.

Autolykus. Zdař bůh, líbezný pane! -

Pastýřův syn *odejde.*

Váš měsíc není dost horký, abyste koření kupoval. U vaší stříže vás také navštívím. Jest-li že

z tohoto taškářství nevyvedu nové, a neudělám ze stříhačů berany, vymažte mne z listu, a postavte do knihy cnosti.

Pěšinkou dále, dále jen,
Vesele dojdem cíle-e:
Veselý kráčí celý den,
Smutného zmoždí míle-e.
Odejde.

Výjev třetí.

Tam též. Plaň před pastýřovou chalupou.

Vystoupí Florizel a Perdita.

Florizel. Ten zvláštní šat dodává živosti
všem půvabům: to není pastýřka,
toť Flora v prvním Máji vykvětlá.
Stříž vaše jest jen schůze malých bůžků,
a vy jste královna.

Perdita. Milostný pane,
výstřednost vaši hanět, není slušné, -
odpusťte že tak pravím - vaši Výsost,
spanilý cíl všech zraků, zastínil jste
oděvem selským, a mne, sprostou dívku,
jak bohyni jste vyzdobil. U nás
má každá slavnost trochu bláznovství,
a hosté k vůli zvyku snesou to,
jinak bych musela se zardít, vidouc
vás v tomto odění, a omdlít snad,
kdybych se sama zhledla v zrcadle.

Florizel. Tu chvíli žehnám, v kterou milý sokol
můj přes dědinu otce tvého letěl.

Perdita. Dej bůh, abyste toho neželed!
Mně děsí nerovnost; vy při své moci
nevíte co je strach. Já teď se třesu,
když pomním, že by náhodou váš otec
moh' jít tou cestou, jako vy. Ó, sudbo!
Jak by se divil, vida vzácné dílo
v tak sprosté vazbě? Co by řek'?' A já,
v těch vypůjčených cetkách, kterak snesla
bych přísnost jeho zraků?

Florizel. Přihlížej
jen k veselosti. Sami bohové
ponížili své božství k vůli lásce,
a vzali na se zvířat podobu:
tak stal se býkem Jupiter, a bučel;
zelený Neptun beranem, a bečel;
Apollo zlatý, v šatě plamenném,

byl sprostým pastýřem, jak teď se já zdám.
Ty jejich proměny se neděly
pro spanilejší krásu, aniž byl
jich úmysl tak cudný; moje tužby
neutíkají před ctí, žádost má
neplane vroucněj než má věrnost.

Perdita. A přec
nedostojíte slibu, bude-li,
a k tomu přijít musí, král svou mocí
v tom překážet. Z dvou nutností pak jedna
se ozve - vy abyste slovo zrušil,
neb já svůj život.

Florizel. Drahá Perdito,
tou smyšlénkou, prosím tě, nezakal
veselou slavnost: buď jsem tvůj, má krásu,
buď nejsem otcův; já nemohu být
svůj vlastní, aniž koho jiného,
nejsem-li tvůj: v tom pevně setrvám,
i kdyby osud řekl, ne. Má milá,
buď vesela; udus ty myšlénky
vším co se oku zjeví. Tu jdou hosté:
vyjasni tvář, jak bychom slavili
dnes svatbu tu, kterou jsme v budoucnosti
si oba přísahali.

Pedrita. Fortuna
budiž vám přízniva!

Florizel. Hosté se blíží:
veselou zábavu jim připravte,
až rozkoší se budem červenat.

Vejde Pastýř, s ním Polixenes a Camillo v přestrojení; Pastýřův syn, Mopsa, Dorka a jiné osoby.

Pastýř. Fuj, dcero! když má stará ještě žila,
na ten den byl z ní spižník, sklepník, kuchař;
paní i služka; všecky vítala;
všem sloužila; zpívala, tančila;
teď nahoře, teď v prostřed u stola;
za ruku berouc toho onoho;
od práce líčko hořelo, a čím
to chtěla uhasit, to každému
těž připíjela. Vy se ostýcháte,
jakbyste byla host, ne hospodyně
té schůzky: prosím, přivítejte k nám
neznámé tyto přátely; tou cestou
se lépe spřizníme, a seznámíme.
Odložte stud, a buďte to co jste,

domáci paní slavnosti: teď pojd'te,
a k vaší stříži vítání nám dejte,
aby se bravu dobře dařilo.

Perdita (*k Polixenovi*). Vítám vás, pane, Vůle otcova
chce, abych byla hospodyní dnes.
(*Ke Camillovi*) Též vy jste vítán, pane. - Podej mně
to kvítí, Dorko. - Ctění pánové,
tu máte rosmarin a routu; u těch
se drží celou zimu podoba
i vůně: památka a milost pobud'
vždy s váma, vítejte u naší stříže! 17)

Polixenes. Pastýřko (a jak krásná) vy jste slušně
našemu stáří dala zimní kvítí.

Perdita. Když stárne rok, - než přijde léta smrt,
a než se zrodí zima třesavá, -
nejhezčí kvítka této doby
jsou slzičky a pestré karafiáty,
jimž říká se bastardi přírody:
těch nemá naše selská zahrada,
a já o hříženice málo dbám.

Polixenes. Proč si jich nevážíte, děvo sličná?

Perdita. Proto že slýchám, jejich strakatost
že dělá umění, jež pomáhá
velmocné tvorčí přírodě.

Polixenes. Co z toho;
přírodu neopraví žádná věc,
není-li sama z přírody: a tak,
nad uměním, o kterém pravíte,
že přírodě přispívá, ještě jiné
jest umění, jež pošlo z přírody.
Líbezná panno, vy jste viděla,
že štěpný roub sloučíme s planým kmenem,
a zúrodníme kůru sprostější
vzácnějším pupenem: to umění
přírodu šlechtí, - aspoň mění; přec je
to umění příroda sama.

Perdita. Tak jest.

Polixenes. Ozdobte tedy sad svůj karafiáty,
a neříkejte, že jsou bastardi.

Perdita. Ani se roubík země nedotkne,
abych tam jeden proutek sadila:
tak nechci též, kdybych se líčila,
aby mně hoch ten za to pochválil,
a proto jen se mnou se ženit žádal. -
Tu máte kvítí; horkou levanduli,

a k tomu mátu, šalvěj, majoran;
též slunečnici, ta se sluncem usne,
a v slzách s ním se probudí: to kvítí
z prostředku léta bylo dáno mužům
prostředních let. Od srdce vítám vás.

Camillo. Jsa v stádě vašem, přestal bych se pásti,
a jen bych po vás pásl očima.

Perdita. Ach! pak byste byl suchý, že by v lednu
vás vichřice skrz na skrz profoukla. -
A teď, můj nekrásnější družo, měla
bych ráda jarní kvítí, jakož žádá
váš denní čas; a také váš, i váš,
jimž kvete posud poupě nevinnosti
na větvích panenských: - Proserpino!
kde jest to kvítí, které leknutím
jsi s Plutonova vozu upustila!
narcisky, ježto dřív než vlastovka
si troufá, přijdou k nám, a spoutají
svou krásou vichry březnové; a temné
violy, lahodnější než má víčka
na očích Juno, a než dech Kytherea;
prvničky bledé, ježto nevdané
umírají než ještě uzřely
jasného Phoeba v plné skvělosti,
u dívek choroba to přečastá;
ty smělé petrklíče, komonka,
všeliké lilie, a kosatec.
Ty chtěla bych, nadělat věnců vám,
a mého líbezného přítele
celého zasypat.

Florizel. Jak mrtvolu?

Perdita. Jak lůžko, na němž láska rozkoší,
ne mrtvolu; leč, - kdyby bez hrobu
v mém žila náručí. Přijměte kvítí.
Já, zdá se, hraju si jak o letnicích,
když provozují pastýřskou: ten oděv
mně celou zjinačil.

Florizel. Co činíte,
je vždy nade vše jiné krásnější.
Když mluvíte, má milá, přál bych si,
abyste nepřestala: zpíváte-li,
abyste koupí, prodej, almužnu
i modlitbu, i všecko řízení
též zpěvmo odbývala. Při tanci
si přeju mít vás vlnou jezerní,

abyste tím se stále bavila,
vždy jen se houpala, a neznala
jiného úřadu: váš každý čin,
tak zvláštní ve všech jednotlivostech,
korunuje veškeré skutky tím,
co právě činí, tak že každý z nich
je královnou.

Perdita. Ó Dorikle! ta chvála
je příliš velká: kdyby vaše mládí,
a věrná krev, jež krásně prosvítá,
patrně nesvědčily, že jste pastýř
bez poskvrny, rozumně bych se bála,
můj Dorikle, že vaše snoubení
je falešné.

Florizel. U vás je, myslím, k bázni
tak malá příčina, jak u mne vůle,
abych ji zbudil. - A teď k tanci, prosím.
Podejte ruky, moje Perdito:
tak hrdličky se páří, jež se nikdy
nechtějí rozloučit.

Perdita. To přísahám.

Polixenes. Ona je z dívek sprostých nejhezčí,
co jich kdy po trávníku skákalo:
co činí, jak se jeví, ve všem zračí
se něco vyššího než ona jest;
převzácna na to místo.

Camillo. On jí něco
teď šeptá, až tvář krví prokvítá.
Ať pravdu díím, ona je královna
z másla a smetanky.

Pastýřův syn. Hej, zahrajte.

Dorka. Mopsa buď vaše kráska: česnek sem,
ať hubička líp chutná. -

Mopsa. Nevídáno -

Pastýřův syn. Již ani slova: vímeť co se sluší, -
jen zahrajte.

Hudba. Tanec pastýřů a pastýřek.

Polixenes. Ovčáku, kdo je tam ten hezký pastýř,
který teď s vaší dcerou tancuje?

Pastýř. Nazván je Dorikles, a chlubí se
že prý má tučné pastvy; já to vím
jen od něho, a věřím mu to rád:
on vypadá jak živá pravdivost.
Těž říká, že mou dceru miluje:
i zdá se mně; vždyť měsíc nikdy tak se

do vody neřval, jak on tu stává,
a čte takořka v očích dcery mé;
nu, zkrátka, já si myslím že tu nejde
snad ani o půl hubičky, kdo koho
víc miluje.

Polixenes. Jak pěkně tancuje.

Pastýř. Tak dělá vše, třeba to já pravím,
jenž bych měl mlčet. Mladý Dorikles
jest-li že si ji vezme, dostane
s ní o čemž se mu ani nezdálo.

Vystoupí Sluha.

Sluha. Ó pane! kdybyste jen toho kramáře u vrat slyšel, na věky byste již nechtěl při bubínku a při píšťale tancovat; ba ani dudy by vámi nehnuly. On zpívá rozličné melodie rychleji než jak vy peníze počítáte; jemu se to sype od huby jako by ty balady byl polykal, a každému jako by uši zatím přirostly.

Pastýřův syn. On nemohl v lepší dobu přijít: ať sem jde. Baladu mám právě hrozně rád; je-li ta historie smutná, a má veselý nápěv, anebo když je ta věc opravdu hodně žertovná, a zpívá se žalostně.

Sluha. On má písničky, pro mužské, pro ženské, jak chcete dlouhé: žádný modista nemůže svým odběračům rukavičkami líp posloužit. Pro holky má nejhezčí písně o lásce; a, ku podivu, beze vší oplzlosti; a závěrky jsou tak subtilní, jako „lalala“ a „hopsasa“, „jen na ni, jen do ní;“ a kdyby si nějaký lotr otevřel hubu při tom, já řku, něco zlého myslil, a chtěl ošklivou roztržku způsobit, tu jeho děvče hned odpoví, „Vary, panáčku, jenom mne nech;“ odstrčí jej, a rouhá se mu „Vary, panáčku, jenom mne nech.“

Polixenes. Totě řádný hoch.

Pastýřův syn. Věř mně, ty vypravuješ o znamenitě šikovném muži. Má-li pak nějaké neslezelé zboží?

Sluha. Má pentle ode všech barev jako duha; klíčků mnohem víc než by všichni advokáti v Čechách se vší učeností přemohli, třeba by se houfem k němu hnali; tkaničky, šňůrky, kambrejské plátno, batist: a to všecko odzpěvuje jako by to byli bohové čili bohyně. Vy byste myslit mohli, ženská košile že je ženský anděl, tak vám zpívá o výložku u rukávu, a o vyšívané přední půli.

Pastýřův syn. Jdi pro něj, prosím, a po cestě ať zpívá.

Perdita. Napomeň ho, aby k nápěvům neuzíval rozpustilých slov.

Pastýřův syn. V takových kramářích vězí někdy víc, než byste si, sestro, myslela.

Perdita. Ba, milý bratře, a než bych snad si myslit chtěla.

Vystoupí Autolykus, a zpívá.

Autolykus. Batist, jak sníh bělounký;

Flor, jak havran černounký;

Rukavičky jak růžinky;

Masky na nos, na tvářinky;

Sponky, halže jantarové,

Do komnaty vůně nové;

Náprsníky, zlaté čepce,

Dívce, když o lásce šepce;

Jehly, dráty ocelné,
Od hlav do pat potřebné:
Jen pojd'te, kupte; spěchejte;
Panenkám plakat nedejte:
Jen kupte.

Pastýřův syn. Kdybych nebyl do Mopsy zamilován, nedostal bys ode mne ani halíře; když jsem ale já v porobu klesl, padnou také některé pentle a rukavičky.

Mopsa. Slíbeny byly mně již k slavnosti, proto ale nepřijdou teď příliš pozdě.

Dorka. On vám slíbil ještě víc než to, nejsou-li tu lháři.

Mopsa. Vám splatil všechno co vám slíbil: možná, že vám dal ještě víc, co byste bez hanby ani vrátit nemohla.

Pastýřův syn. Cožpak není žádných mravů mezi děvčaty? chtějí chodit v spodničkách, kde by měly jenom tváře okázat? Nemáte času při dojení, když jdete na lože, neb u čelestnu, o těch tajnostech si pošeptat, a musíte to před všemi hostmi vyštěbetat? Dobře že v tichosti rozmlouvají. Zakřikněte vaše jazyky, ani slova více.

Mopsa. Já mlčím. Pojd'te, vy jste mně přislíbil skvostnou halzi a pár voňavých rukaviček.

Pastýřův syn. Což jsem ti neřekl, jak jsem byl na cestě opálen, a že jsem o všechny peníze přišel?

Autolykus. I totě jisté, pane, tady v okolí jsou šibalové; proto si musí člověk dobrý pozor dát.

Pastýřův syn. Neboj se, muži, u nás nepřijdeš o nic.

Autolykus. Tak doufám, pane; já mám u sebe ledakteré drahé věci.

Pastýřův syn. Co tu máš? balady?

Mopsa. Prosím, kupte jich několik: tištěnou baladu mám pod duší ráda, potom ví se alespoň jistě, že je pravdivá.

Autolykus. Zde je jedna, ta má přežalostivou notu: Kterak žena jednoho lichváře přišla do kouta, a porodila dvacet měšců s penězi; a jak dostala laskominu na hadí hlavy a sekané žáby.

Mopsa. Myslíte, že je to pravda?

Autolykus. Skutečná pravda; jest tomu jen asi měsíc.

Dorka. Chraň bůh, abych si lichváře vzala!

Autolykus. Zde stojí jak se bába jmenovala, jakási paní Pohádková, a pět nebo šest poctivých žen, které byly přítomny. Nač bych po světě lži roznášel?

Mopsa. Prosím vás tedy, kupte to.

Pastýřův syn. Nu, nu, polož to stranou: a okaž nám zatím ještě více balad; ty ostatní věci potom hned koupíme.

Autolykus. Zde mám jinou baladu, o jedné rybě, která se zjevila u břehu, ve středu osmdesátého Aprile, čtyřicet tisíc sáhů nad vodou, a zpívala tuto baladu proti zatvrzelosti panenského srdce: jak se myslilo, byla to žena proměněná v studenou rybu, proto že s mužem, jenž ji miloval, tělesně obcovati nechtěla. Tato balada je velmi žalostivá, a rovněž pravdivá.

Dorka. Myslíte, že také to jest pravda?

Autolykus. Na to jsou podpisy od pěti soudců, a svědků je víc než by se jich do mého rance vešlo.

Pastýřův syn. Dejte ji též na stranu: ještě jinou.

Autolykus. Tato balada je veselá, ale velmi hezká.

Mopsa. My chceme také některé veselé.

Autolykus. Nu, ta jest nade všechno veselá, a zpívá se známou notou jako „Dvě chtěly jednoho“.

V západní krajině není snad děvčete, aby ji nezpívalo: ta jde na odbyt, pravím vám.

Mopsa. My obě umíme ji zpívat: vezmeš-li na sebe jeden hlas, uslyšíš to; ona je na tři hlasy.

Dorka. Tu melodii máme už celý měsíc.

Autolykus. Já svůj hlas umím; musíte vědět, že je to moje řemeslo: pozor tedy.

Zpěv.

Autolykus. Pusťte mne, již musím jít,

Kam, nechci vám povědít.

Dorka. Kam?

Mopsa. O! kam?

Dorka. Ó, kudy kam?

Mopsa. Učín přisáhám za dost,

Pověz mně tu tajemnost.

Dorka. Mně též: já chci taky tam.

Mopsa. Do stodoly, do mlýna:

Dorka. Půjdeš-li, je tvá vina.

Autolykus. Nikam.

Dorka. Jak, nikam?

Autolykus. Nikam.

Dorka. Ty's přisáh' že mně máš rád;

Mopsa. Mně's to přisáh' vícekrát:

Pověz tedy, jdeš-li, kam?

Pastýřův syn. My si tu píseň teď sami dozpíváme. Otec můj vede s těmi pány vážnou rozmluvu, nebudeme jim překážet: seber ranec, a pojd' za mnou. Holky, já vám každé něco koupím.

Kramáři, nech nás první vybrat. - Pojd'te za mnou, děvčata.

Autolykus. A dobře za ně zaplatíte.

(Stranou) Nechcete tkaničky,

K límci portičky,

Děťátko hezounké-é?

Nítě, neb hedbáví,

Ozdůbky na hlavy,

Vše nové, hebounké-é?

Pojd'te sem, mám krám;

Za peníz dám vám,

I každý, zboží celounké-é.

Pastýřův syn, Autolykus, Dorka a Mopsa odejdou.

Vystoupí Sluha.

Sluha. Pane, jsou tu tři kárníci, tři ovčáci, tři skotáci, tři sviňáci, a všichni jsou učinění chlupáci: říkají si Saltyrové18); a provádějí tanec, o němž holky praví, že jest to míchanice kotrmelců, proto že nemají při tom co dělat; oni sami ale myslí, (ač není-li to někomu, kdo jen sousedskou zná, příliš divoké) že se to bude svrchovaně líbit.

Pastýř. Jdi pryč! nám se toho nechce: takového sprostého bláznovství bylo tu již přes míru. - Já vím, pane, že vás obtěžujem.

Polixenes. Vy obtěžujete ty, kteří nás baví. Prosím, okažte nám to čtveré tré těch pastýřů.

Sluha. Jedno tré z nich, jak sami vypravují, pane, tancovalo před králem; a ze tří není jeden tak špatný, aby neskočil dvanáct a půl stopy zšíří.

Pastýř. Nechte tlachání. Když se těmto vzácným pánům líbí, ať vejdou: ale honem.

Sluha. I vždyť stojí za dveřmi, pane.

Odejde.

Sluha se vrátí, s ním dvanáct **sedláků** za satyry přestrojených. Po tanci zase všichni odejdou.

Polixenes. Vy o tom pozděj, otče, zvíte víc. -

Nešlo to přes míru? - Mám čas je rozvést. -

On ve své sprostnosti povídá mnoho. -

Jak, spanilý pastýři? Vaše srdce
jest plné něčeho, co mysl vaši
slavnosti odvádí. Když já byl mladý,
a lásky dbal, jak vy, byl zvyk můj, že jsem
milence nanes' hraček do syta:
kramáře o hedvábný poklad jeho
byl bych oloupil, a jí k nohous pak
to vysypal; vy jste ho nechal jít,
a nic jste nekoupil. Kdyby teď dívka
užila zlého výkladu, a řekla
že lásky neznáte, neb štědroty,
což by vám ouzko bylo, jakou máte
dát odpověď, ač je-li vůle vaše,
zachovat štěstí její.

Florizel. Starý pane,
já vím, takových tantů ona sobě
nic neváží. Ty dary, po nichž baží,
jsou složené a skryté v srdci mém,
jež jsem jí daroval, však nevydal. -
Ó! slyš, jak zjevím celou duši svou
před tímto starcem, o němž soudil bych,
že jednou miloval: tvou ruku беру,
tak jemnou jako pírko holubí,
tak bílou, jako mouřenína zub,
jak padlý sníh, jenž větrem severním
byl dvakrát prosíván.

Polixenes. Nu, a co dál? -
Jak hezky umývá ten mladík ruku
již před tím bílou dost. - Já jsem vás vytrh'. -
Jen přísahajte dále: rád bych slyšel
co slibujete.

Florizel. Ano, buďte svědkem.

Polixenes. I tento soused můj?

Florizel. I on, a víc jich,
i lidstvo; země, nebe, se vším všudy;
že kdybych byl co nejmocnější král
korunován, a toho nejvyšš hoden;
kdybych byl nejkrásnější hoch, po němž se
kdy oko neslo; kdybych síly měl

a učenosti více než kdo jiný,
bez její lásky nevážil bych toho:
jen jí bych věnoval, jí odkázal,
jí k službě všecko odsoudil, aneb
to vydal záhubě.

Polixenes. Upřímná oběť.

Camillo. To jeví silnou lásku.

Pastýř. Vy, má dcero,
pravíte také tak?

Perdita. Já neumím
tak pěkně mluvit, ni cos jiného;
ni upřímněji cítit: podlé vzoru
mých myšlének znám cudnost jeho citu.

Pastýř. Podejte sobě ruce; smlouva platí: -
neznámí přátelé, vy buďte svědky,
že dceru svou mu dávám, jejíž věno
učiním rovné jeho podílu.

Florizel. Ó! to se staniž cností vaší dcery:
až někdo umře, budu více mít
než by vám nyní ve snu připadlo;
a dost pak, že se divit budete.
Nuž tedy, spojte nás před těmi svědky.

Pastýř. Podejte ruky; a vy, dcero, vaší.

Polixenes. Počkejte, jinochu, jen chvílku, prosím.
Nemáte otce?

Florizel. Mám; a co s ním chcete?

Polixenes. Ví o tom?

Florizel. Neví nic, a nedoví se.

Polixenes. Já myslím, otec
na svatbě syna svého že je host,
jenž tabuli nejpěkněj okráší.
Prosím vás opětně, není váš otec
neschopen rozumného jednání?
neztupěl stářím? neutrpěl dnou?
mluví a slyší? pozná každého?
zastává jmění své? je držán v loži?
a jedná opět tak jak v dětinství?

Florizel. Ne, milý pane: on je zdrav, a, věru,
víc při síle než mnozí v jeho stáří.

Polixenes. Jako že šedivá jest brada má,
když tomu tak, ubližujete jemu
vždy trochu nesynovsky. Syn má právo,
aby si ženu volil; totéž právo
však žádá, aby otec (jehož radost

jen v zdárném potomstvu se zakládá)
byl aspoň o radu v té věci tázán.

Florizel. To všechno uznávám; však z jiných příčin,
můj přísný pane, které zjevit vám
dobře by nebylo, nemohu otci
dát o tom zprávu.

Polixenes. Povězte mu to.

Florizel. Ne, nikdy.

Polixenes. Prosím vás.

Florizel. To nesmí být.

Pastýř. Pověz to, synu: nebude se rmoutit,
až zví koho si zvolil.

Florizel. To být nesmí. -
Teď k zasnoubení.

Polixenes (*odstrojí se*). K rozvodu, mladíku,
ježž nesmím synem zvat: ty's příliš nízký,
abys byl uznán. Dědic žezla toužíš
po holi pastýřské! - Ty starý zrádce,
mám litost, že tvůj život zkrátit mohu
jen o týden, až tě dám oběsit. -
Ty, kvítko výborného čarodějství,
jež znáti musíš královského blázna,
s kterým jsi léhala -

Pastýř. Ó, srdce mé!

Polixenes. Tvou krásu trním dám ti rozdrápat,
by byla sprostější než je tvůj stav. -
Ty však, nemoudrý chlapče, dovím-li se,
že jsi jen vzdychnul, proto že té hračky
již nikdy nespatriš, (což stát se nesmí)
od posloupnosti budeš vyloučen;
krev vlastní zapru, ba i příbuznost,
klada ji dále než Deukalion: -
Buď slov mých pamětliv; pojď ke dvoru. -
Ty, robe, ač mou nemilostí stížen,
tenkrát ujdeš smrtné ráně. -
Ty, kouzelnice, - hodna pastuchy;
ba jeho samého, jenž nehodna
se činí tebe, kdyby při tom nešlo
o naši čest, - jest-li že ještě jednou
odsmekeš jemu petlici, by vstoupil,
neb tělo jeho sevřeš v náručí,
vymyslím tobě smrt tak ukrutnou,
jak pro ni outlá jsi.

Odejde.

Perdita. Již teď jsem mrtva!

Já jsem se nelekla; jednou, neb dvakrát,
chtěla jsem mluvit, upřímně mu říci,
že totéž slunce, které svítívá
nad jeho dvorem, neukrývá tváře
před naší chalupou, brž rovně tak
se na ni dívá. - Neodejdete?

(*K Florizelovi*) Já jsem vám říkala, co přijde. Prosím,
pečujte o svůj vlastní stav: já ze sna
jsem procítla, a nechci ani na píd'
dél kralovat, než ovce dojíc plakat.

Camillo. Nu, jakž to, otče? mluv než umřeš.

Pastýř. Mluvit

mně nelze, ani myslit, ba i to,
co vím si vědět netroufám. - Ó, pane,
(*k Florizelovi*) muž tři a osmdesát roků starý
jest od vás zničen, kterýž myslíval,
že v pokoji vyplní hrob svůj; ano,
že umře na loži kde otec zemřel,
a ležet bude u ctných kostí jeho:
teď ale hodí na mne jakýs kat
umrlčí roucho, a složí mě tam
kde žádný kněz mrtvého nezahrabe. -
Prokletá bídnic!

(*k Perdité*) ty's věděla
že jeto princ, a měla's odvážlivost
jemu se zaslíbit. - Jsem zničen! zničen!
Kdybych moh' umřít tuto hodinu,
byl bych se dočkal smrti jak si ji přeju.
Odejde.

Florizel. Proč se tak na mne díváte? Já truchlím
a nejsem ulekán; jsem pozdržen,
však neproměněn. Co jsem byl, to jsem:
jdu ku předu, čím víc mě nazpět vlekou,
a bezděk na uzdě se vodit nedám.

Camillo. Vy znáte, princi, mysl otcovu:
teď nedá s sebou mluvit, (čehož sám si,
jak myslím, nežádáte) i mám strach,
že také pohled váš by stěží snesl:
a protož, dokud hněv výsosti jeho
se neukojí, k němu nechod'te.

Florizel. Nemám to v úmyslu. Vy jste Camillo?

Camillo. Jsem, pane.

Perdita. Kolikrát jsem mluvila,
že tak se stane? Kolikrát vám řekla

že hodnost moje potrvá tak dlouho
až bude známa?

Florizel. Ona nepřestane,
leč kdybych zrušil věrnost svou; a tenkrát,
ať příroda rozdrtí země boky,
a zničí každý zárod života! -
Pozdvihni oči: - jen mne vymaž, otče,
z mé posloupnosti; já jsem dědicem
mé náklonnosti.

Camillo. Jen si radit dejte.

Florizel. Dám; od své lásky: bude-li můj rozum
jí poslušen, mám rozum; nebude-li,
přivítá mysl šílenost, jsouc lépe
s ní spokojena.

Camillo. Tot' jest zoufalství.

Florizel. Tak si to zvete; vyplní-li slib můj,
musí mně poctivostí slout. Camillo,
za celé Čechy, se vši pompou, kterou
bych získat moh'; za to co slunce vidí,
a zem co v lůně kryje, mořská propast'
v neznámé hloubi tají, nezrušil bych
své přísahy spanilé milence.
Protož vás prosím, jenž jste vezdy byl
ctihodným otce mého přítelem,
kdyby mne pohřešil, (jak věru míním
že víc ho nespátřím) ukojte pak
hněv jeho dobrou radou: mne budoucně
se štěstím válčit nechte. Vězte to
a jemu vyřid'ťte. - Jdu na moře,
s ní, jížto na břehu nemohu chránit;
a, nouzi naší dobře vhod, mám blízko
na kotvách loď, ač není připravena
k tomuto cíli. Vědět kam se pustím
nic by vám neprospělo, aniž dbám
bych o tom mluvil.

Camillo. Přál bych, pane můj,
aby byl duch váš radě přístupnější,
neb v nouzi statnější.

Florizel. Slyš, Perdito. -
Vede ji stranou.

(Ke Camillovi) Hned všecko vyslechnu.

Camillo. On neoblomně
hotov jest prchnout. Jaké štěstí, kdyby
ten útěk mohl sloužit věci mé;
zbavit ho nebezpečí, čest a lásku

mu prokázat, Sicilii drahou spatřit,
i nešťastného krále pána, po němž
zrak můj tak baží.

Florizel. Aj, milý Camillo,
já jsem tak stížen pilným jednáním,
že zanedbávám zdvořilost.

Chce odejít.

Camillo. Mám za to,
že slyšel jste o skromných službách, které
jsem z lásky otci prokázal?

Florizel. Převzácná
je vaše zásluha: ty činy slavit,
jest otci hudbou; i nemalou péčí,
jak by je odměnil dle uznání.

Camillo. Nuž,
myslíte-li že krále miluji,
a pro něj, co mu nejbliž, drahou vaši
osobnost, uchopte se cesty mé,
(ač dá-li vážný, určitý váš plán
se změnit) ukážu vám, na mou čest,
kde vaše výsost najde důstojné
přivítání; kde s vaší milenkou
se potěšíte, (od níž nedáte se,
jak vidím, nijak odloučit, leč smrtí,
což odvrát' bůh!) a s ní se spojíte;
já pak (v nebytí vašem vší silou)
chci hledět otce hněvivého smířit,
a lásce navrátit.

Florizel. Camillo můj,
jak může věc ta, pravý div, se stát,
abych ti vyšší jméno dal než člověk,
a pak ti věřil.

Camillo. Pomyslel jste již
kam odplout chcete?

Florizel. Posud nikoli;
leč jakož nenadálá příhoda
jest vinna tím, co naše prudkost páše,
tak zoveme se štěstí otrokem,
a muškou větru, odkudkoli vane.

Camillo. Poslyšte tedy: takto pravím vám: -
když úmysl svůj změnit nechcete,
jsa hotov prchnout, plavte se k Sicilii,
tam představte se s krásnou princeznou
(tou bude již, jak vidím) Leontovi:
ozdobte ji, jak sluší na druží

vašeho lože. Vidím již Leonta,
jak rozpíná ochotně náručí,
a s pláčem vítá vás; a žádá syna,
jak otce samého, za odpuštění;
a líbá ruce mladé princezně;
obrací myslí půl k své nevlídnosti,
půl k této radosti, proklíná jednu
až do pekel, a chce, by druhá spěšněj
odrostla nežli myšlénka neb čas.

Florizel. Pod jakou barvou, rozmilý Camillo,
mám návštěvu tu před ním omluvit?

Camillo. Že jste od krále otce poslán byl
s pozdravením, a jemu k útěše.
Jaké má býti vaše chování,
co od otce mu vyřídíte, věci
jen nám třem známé, dám vám písemně:
to ukáže, co v každém posedění
mu říci máte; tak že uvidí,
kterak vás otec daří důvěrou,
a že jen z jeho duše mluvíte.

Florizel. Já jsem vám vděčen. Totě živé slovo.

Camillo. A cesta příslibnější, než
kdybyste odevzdal se zoufale
neschůdným cestám, neslýchaným břehům,
kde jistě bídy dost, a není jiné
naděje k pomoci, leč, jedné-li
pozbudete, že jiné nabudete:
kde celá bezpečnost je v kotvě vaší,
jež vykoná nejlepší službu svou,
udrží-li vás tam, kde s nechutí
jen meškáte. A kromě toho víte,
že lásky pravý svazek štěstí jest,
a zároveň s květoucí tváří její
že také srdce v zármutku se změní.

Perdita. Jen jedno z obého jest pravdivé:
tvář může zármutek snad přemoci,
než srdce nepodmaní.

Camillo. Myslíte?

Za sedm let se v domu otcově
takové dítě opět nezrodí.

Florizel. Milý Camillo, ona vzdělaností
se vznesla právě tak, jak rodem svým
je pod námi.

Camillo. Já nesmím litovat;
že byla bez učení, vždyť se zdá,
že mnohé učitele mistruje.

Perdita. Odpusťte; děkuju vám zarděním.

Florizel. Ó ty má roztomilá Perdito. -
Než, ách! my jsme jak na trní! - Camillo,
ochránce otce mého, a teď můj,
lékaři domu našeho, co počnem?
My nejsme vypraveni co syn Čechie,
aniž se můžem tak v Sicilii zjevit.

Camillo. Můj princi, buďte pro to bez starosti.

Vy víte snad, že všechny statky moje
tam leží: budiž tedy péče má,
abych vás vším královsky opatřil,
jako by scéna, kde hrát budete,
mně náležela. Na příklad, abyste
snad nemyslil, že vám co schází, slyšte...

Rozmlouvají stranou.

Vystoupí Autolykus.

Autolykus. Ha, ha! jaký blázen je poctivost! a důvěra, přísězný bratr její, jaký to přihlouplý panáček! Já jsem všecko své hamparádí prodal: žádný falešný kámen, ani pentle, zrcadlo, voňavka, přeska, tobolka, balada, nůž, tkanička, rukavička, šnůrka k střevíci, náramek, rohový prsten, nic nezbylo, čím bych ranec nakrmil: každý se dral, jen aby první koupil; jako by ty moje šarapatky byly dotýkané, a nesly kupujícím požehnání: tou cestou spatřil jsem, čím měšec se nejpěkněji tvářil, a co jsem spatřil, to jsem si k vlastnímu prospěchu pamatoval. Můj hlupák (jemuž jen dost málo schází, aby byl moudrý muž) byl do mých frejířských písní tak zamilován, že nechtěl ani nohou hnout, dokavad neuměl zevrubně text i notu; to přivábilo ke mně celé ostatní stádo, tak že všechny jejich smysly jenom v uších vězely: kdybyste byl do spodničky štípnul, nikdo necítil; z poklopu měšec vyřezat bylo jako nic; klíče byl bych upiloval, které na řetízku visely: nikde sluchu, nikde citu, každý hleděl si jen písně mladého panáčka, a divil se její nicotě; tak že jsem, pokud ta mrákota trvala, skoro všem jejich sváteční měšce uzmul a uřezal, a kdyby ten starec nebyl se přihnal s hulákáním na dceru a na syna králova, a nebyl vrány od plev zahnal, z celé armády nebyl by ani jeden měšec na živě zůstal.

Camillo, Florizel a Perdita jdou ku předu.

Camillo. Ne; listy mé, jež s vámi zároveň
tam přijdou, pochybnost tu vyjasní.

Florizel. A ty, jež má vám dát král Leontes, -

Camillo. Ty otce upokojí.

Perdita. Blaze vám!

Co mluvíte zní upřímně.

Camillo. Kdo tu?

Spatří Autolyka.

My uděláme z něho nástroj, bychom
nic nezanedbali, co prospět může.

Autolykus. Jest-li že mne ty zde vyslechli, - pak visím.

Camillo. Nu, příteli? Proč se tak třeseš? Neboj se, muži; zde tobě nikdo nechce ublížit.

Autolykus. Pane, já jsem chudý člověk.

Camillo. I buď si tak; zde není nikoho, kdo by ti to vzal: pokud se ale chudoba tvá povrchní strany týče, uděláme směnu: protože honem se odstroj, (musíš vědět, že jest to věc nutná) a proměň šaty s tímto pánem. Ačkoliv on na penězích při tom nejméně získá, dám ti ještě nádavek.

Autolykus. Pane, já jsem chudý člověk. -

(Stranou) Však já vás dobře znám.

Camillo. Nu, prosím, pospěš: ten pán se již do polu oloupal.

Autolykus. Myslíte to opravdu, pane? -

(Stranou) Já tu stopu větřím.

Florizel. Pospěš, prosím.

Autolykus. Já jsem arci nádavek dostal; ale s dobrým svědomím přijmouti ho nemohu.

Camillo. Jen rozepínej, rozepínej. -

Florizel a Autolykus smění oděv.

Přešťastná paní, (ať se slovo to vám vyplní!) teď odejděte stranou, vezměte klobouk milého, na čelo jej stáhněte, zahalte sobě tvář; přestrojte se, a jak jen můžete, učiňte podobu svou neznalou, abyste (neb se bojím zvědačů) podtají vešla v bort.

Perdita. Jak hra teď stojí,
musím svůj úkol přijmout.

Camillo. Jinak nelze. -
Jste hotov?

Florizel. Kdybych otce potkal, neřek' by, že jsem jeho syn.

Camillo. Neberte klobouk. -
Teď pojd' me, slečno. - Buď' zdrav, muži.

Autolykus. S bohem!

Florizel. Ó Perdito, hle, nač jsme zapomněli!
Prosím vás, na slovo.

Rozmlouvají stranou.

Camillo. Předě vším půjdu králi povědít,
že uprchli, a kam se vydali;
mám naději, že tím jej přinutím,
aby je stíhal: v jeho společnosti
uzřím Sicilii, po níž jako žena
chorobně toužím.

Florizel. Ať nám štěstí přeje! -
A teď, Camillo, jdeme ku břehu.

Camillo. Čím spíše, tím jest lépe.

Florizel, Perdita, a Camillo odejdou.

Autolykus. Těm věcem rozumím; slyším to. Pozorné ucho, bystré oko, a obratnou ruku musí nevyhnutelně každý taškář mít: dobrý nos bývá rovněž potřebný, aby ostatním smyslům práci vyslídil. Jak vidím, přišly časy, v nichž se nespravedlivému dobře vede. Jaká směna by to byla i bez nádavku! a jaký nádavek při této směně! 19) Zajistě, bohové nám tohoto roku rádi promíjejí, a my smíme cokoliv tropit *ex tempore*. Sám princ dopouští se hříšného kusu, a krade se od otce s klackem u nohou. Kdybych myslil, že tu mohu kus poctivosti králi prozradit, neučinil bych toho: já v tom ale vidím tím větší lotrovství, budu-li mlčet, a protože zůstanu řemeslu svému věren. Stranou, stranou: - tu jde nová látka pro bystrý mozek. Ať je nárožní místo, krám, kostel, sedění, nebo poprava, opatrný člověk práci najde.

Vystoupí Pastýř a jeho Syn.

Pastýřův syn. Vidíte, vidíte, jaký jste vy člověk! Jiné pomoci není, než abyste králi řekl, že je podložené dítě, a že to není vaše tělo a krev.

Pastýř. Ne, jen poslechni.

Pastýřův syn. Ne, jen poslechněte.

Pastýř. Tedy mluv.

Pastýřův syn. Když ona není vaše tělo a krev, nemohlo vaše tělo a krev krále urazit; a tehdy nemůže vaše tělo a krev od něho trestáno býti. Okažte ty věci, které jste u ní našel; ty tajné věci její, krom toho co má na sobě. Když tak učiníte, můžete právu mrkvičku strouhat, za to vám ručím.

Pastýř. Všecko králi povím, každé slovo, ano, i ty spády jeho syna, který se, to mohu říci, ani k otci, ani ke mně, poctivě nechová, maje úmysl udělat ze mne králova švakra.

Pastýřův syn. Arci, při nejmenším mohl jste se jeho švakrem stát; a vaše krev byla by pak dražší, já vím oč každá unce.

Autolykus (*stranou*). Velmi rozumně, vy zevlové!

Pastýř. Dobře, pojďme ke králi: k vůli tomu, co v uzlíku máme, bude se za bradu popadat.

Autolykus (*stranou*). Ani nevím, jak by mohla tato stížnost mému pánovi na útěku překážet.

Pastýřův syn. Od srdce bych si žádal, aby byl v palácu.

Autolykus (*stranou*). Nejsem-li od přirození poctivý, stane se to někdy náhodou: - strčme tu kramářskou obrostlinu do kapsy.

Sejme falešnou bradu.

He, sedláci, kam vás cesta vede?

Pastýř. Do královského zámku, Vašnosti k službám.

Autolykus. Vaše jednání tam? jaké? s kým? vlastnosti toho uzlíku, vaše bydliště, vaše jména, vaše stáří, jaké jmění, rodina, a všecko co vědět sluší? vyjevte.

Pastýřův Syn. Pane, my jsme holá poctivost.

Autolykus. Lež: vy jste obrostlí a vlasatí. Se lži mně nechod'te; ta se hodí jen obchodníkům, kteří nám vojákům často lháře dávají; a my jim za to platíme raženou mincí, místo vražedné ocele: protože nám lhářů darmo nadávají.

Pastýřův syn. Urozený pán byl by nám hnedle něco takového dal, kdyby se nebyl při samém skutku postihнул.

Pastýř. Ráčíte býti dvořan, pane?

Autolykus. Ať ráčím, nebo neráčím, já jsem dvořan. Nevidíš, že je to dvorský způsob, jak jsem obalen? nekráčím-li v tom podlé dvorského taktu? nevane ode mne k nosu tvému dvorská

vůně? nezářím na tvou nízkost s dvorským pohrdáním? Myslíš, když se s tebou obírám, a tvou záležitost z tebe soukám, že proto nejsem dvořan? Já jsem dvořan, od vrchu do pat; a sice dvořan, který tvou záležitost tam buď popožene, anebo jí nohy podrazí: protože poroučím tobě, abys mi věc svou vyjevil.

Pastýř. Pane, moje záležitost týče se krále.

Autolykus. Jakého máš při něm advokáta?

Pastýř. Račte dovolit, to nevím.

Pastýřův syn. Advokát je dvorské slovo a znamená bažanta: řekněte že žádného.

Pastýř. Žádného, pane: já nemám bažanta, kohouta ani slepice.

Autolykus. Ó blaze nám, kdo nejsme hlupáci!

Než příroda mne mohla stvořit jako
ty dva zde, proto nechci pohrdat.

Pastýřův syn. To musí být zajisté veliký dvořan.

Pastýř. Oděv jeho je bohatý, ale hezky se v něm nenese.

Pastýřův syn. Čím větší podivín, tím se zdá vzácnější: znamenitý muž, mohu vás ubezpečit; to vidím, jak si v zubech šťárá.²⁰)

Autolykus. Ten uzel tam? co je v tom uzlíku? Nač je ta skříňka.

Pastýř. Pane, v tom uzlíku a v té skřínce jsou tajnosti, o nichžto jediný král vědět smí, a o nichž v tuto hodinu se doví, budu-li jen k slyšení připuštěn.

Autolykus. Starče, práce tvá jest marná.

Pastýř. Proč, pane?

Autolykus. Král není v zámku: on vešel v bort nového korábu, aby se z těžké mysli vyrazil, a poočerstvěl. Můžeš-li vážné věci pochopit, tedy věz, král jest plný zármutku.

Pastýř. Tak se praví, pane; pro svého syna, který se měl s pastýřovou dcerou oženit.

Autolykus. Není-li ten pastýř rukojemstvím vázán, ať uteče: jaké kletby naň čekají, jakých muk pocítí, to člověku vaz srazí, a netvoru srdce.

Pastýřův syn. Myslíte, pane?

Autolykus. I nebude on sám trpět co ostrovtip krutého, co pomsta hořkého vymyslit může, také jeho příbuzní, třeba byli z padesátého kolena, přijdou katu pod ruku: věc ta je sice tuze žalostná, ale nevyhnutelná. Takový starý šibal, co na ovce hvízdá, berany hlídá, opovází se chtít dceru tak zvelebit! Někteří praví, že bude kamenován; taková smrt byla by mu příliš snadná, pravím já. Náš trůn táhnout do ovčárny! všechny smrti dohromady nestačí, nejukrutnější je příliš lehká.

Pastýřův syn. Neslyšíte, pane, račte dovolit, má-li ten starý muž nějakého syna?

Autolykus. Syna má, ten bude za živa odřen; potom celý medem pomazán, a před vosí hnízdo postaven; tam musí stát, až z něho tři čtvrti a kventik odumře; potom opět zkříšen skrze aqua-vitae, neb nějaké jiné horké nalití, tak jak jest celý živý, toho dne, když prognostika největší parno klade, bude ke zdi z cihel postaven, kde se slunce poledním okem na něj dívá, a kde zůstane až bude od much do smrti uštípán. Proč ale o těch zrádných lotřích mluvíme, při jejichžto bídě se jen usmát musíme, když se tak těžkých provinění dopustili? Povězte mně, (vy se zdáte býti poctiví upřímní lidé) co chcete u krále? uvidím-li jakousi slušnou uznanost, dovedu vás k němu na loď, představím vaše osoby jeho milosti, a k vašemu lepšímu něco mu pošeptám; a je-li někdo s to, vyjma krále, aby vaši prosbu vyřídil, zde stojí muž, který to dokáže.

Pastýřův syn. Zdá se, že má velkou moc: držte se ho, dejte mu zlato; mocnost je arci nevrlý nedvěd, přece se ale mnohdy zlatem za nos vodit dá. Okažte vnitřní stranu vašeho měšce zevnitřní straně jeho ruky, a nedělejte mnoho řeči. Vzpomeňte si, kamenován, za živa odřen!

Pastýř. Kdybyste, pane, ráčil se naší věci ujmouti, zde jest všecko moje zlato: k tomu přidám ještě jednou tolik, a nechám tu mladíka v zástavě, až vám to přinesu.

Autolykus. Když vykonám, co jsem přislíbil?

Pastýř. Ano, pane.

Autolykus. Dobře, dejte mně polovici. - Jedná se v té věci také o vás?

Pastýřův syn. V jistém ohledu, pane: ačkoli jde bohužel! o mou kůži, doufám, že mně jí nestáhnou.

Autolykus. To se stane jen pastýřovu synovi. - Ať visí, bude jiným za příklad.

Pastýřův syn. Totě hezká útěcha! My musíme ke králi, ukázat mu ty naše podivné vzácnosti: on musí vědět, že to není ani vaše dcera, ani moje sestra; sic je po nás veta. Pane, já vám dám tolik co tento stařec, až se ta věc vyjedná; a, jak praví, zůstanu vám rukojmím, až to přinese.

Autolykus. Věřím vám. Jděte jen napřed ku břehu: držte se v pravo; já jdu zatím na stranu, a přijdu za váma.

Pastýřův syn. V tom muži vzešlo nám požehnání, to mohu říci; pravé požehnání.

Pastýř. Pojd'me napřed, jak žádá. On byl vyvolen, aby nám dobře činil.

Pastýř a jeho syn odejdou.

Autolykus. Kdybych úmysl měl, chovat se poctivě, již vidím, osud tomu nechce: on mně kořist sám do úst klade. Dvojí výhoda se teď na mne usmívá - zlato, a příležitost princovi pánu mému něco dobrého prokázat; kdož ví jak to se ještě může k mému štěstí obrátit? Tyto dva slepé krtky dovedu k němu na loď: uzná-li za dobré vysadit je opět na břeh, a že se ho stížnost jejich ke králi nikterak netýče, ať si mne pro takovou ochotnost nazve pak šibalem; ten titul, i se vši hanbou která na něm visí, neublíží mně. Já mu je představím: může to být důležité.

Odejde.

Jednání páté.

Výjev první.

Sicilie. Pokoj v paláci krále Leonta.

Vystoupí Leontes, Cleomenes, Dion, Paulina a jiní.

Cleomenes. Dost učinil jste, pane, litost cítil

jak svatý: není hříchu, z něhož byste se nebyl vykoupil; ba větší jest pokání vaše, nežli vina. Posléz, co činí bůh, též činite, zapomeňte na vadu svou, a odpusťte si sám.

Leontes. Dokavad na ni, a na její cnost si zpomínám, nemohu zapomenout na vlastní hanbu, a jen stále myslím, jak jsem si ublížil; tak velice, že zemi svou jsem zbavil dědice, a zhubil druží nejsladší, která kdy chotě dařivala nadějí.

Paulina. Můj pane, pravda jest to, živá pravda:

kdybyste vzal si všecky po sobě,
neb vybral z každé něco dobrého,
utvořit ženu nejlepší, vždy ještě
bez rovně bude ta, kterou jste zabil.

Leontes. Ba ovšem. Zabil! Tu kterou jsem zabil!

To byl můj skutek; bolestná je však
tvá rána, když to vyřkneš: v ústech tvých
je to tak hořké, jako v mysli mé.

Ach, drahá, vyslov to jen málo kdy.

Cleomenes. Ó nikdy, dobrá paní: vy jste mohla

o tisícerych věcech mluvit, které
by byly v této době více vhod,
a vaši vlídnost pěkně zdobily.

Paulina. Vy náležíte k těm, ježto si přejou,

aby se opět znova zasnoubil.

Dion. Jest-li že vy tak sobě nepřejete,

není vám státu žel, ni památky
slavného jména jeho; dbáte málo,
do jakých strastí, kdyby jeho Výsost
zůstala bez dětí, zem uběhne,
v nichž utone, kdo liknavě se díval.

Co jest tak svaté, jako těšit se
s blaženou královnou? co světějšího,
než k obnovení moci královské,
pro dnešní radost, dobré budoucí, -
požehnat opět lože majestátu
líbeznou chotí?

Paulina. Nehodna jest každá,

hledím-li k zesnulé. Krom toho, musí
se splnit, co bůh tajně usoudil;
a neřekl snad nebeský Apollo,
není to obsah jeho orakula,
že bude král Leontes bez dědice,
až dítě ztracené se najde? to však
je tak proti lidskému rozumu,
jako že můj Antigonus hrob zboří,
a ke mně přijde; on, jenž zajisté
s dítětem zahynul. Vy radíte,
by pán můj nebesům se protivil,
jich vůli vzdoroval. - Nedbejte o plod;
trůn dědice si najde: Alexander
svůj nejhodnějšimu odkázal, protož
moh' jeho nástupce být nejlepší.

Leontes. Má dobrá Paulino, - vím, kterak chováš
Hermionu v uctivé paměti, -
Ó, kdybych byl se vždy tvé rady držel! -
ted' moh' bych královně do jasných očí
se dívat, poklad vážit z jejích úst, -

Paulina. Vždy bohatších, čím více dávaly.

Leontes. Ty pravdu díš. Takových žen již není;
a proto, bez ženy: což kdybych s horší
nakládal líp, blažený její duch
musel by, znova vtělen, na jeviště
zas vystoupit (kde my hřišníci dlíme)
a v utrpení zvolat, „Proč mně tak?“

Paulina. Ó, kdyby mohla, právo měla by.

Leontes. Ba měla; mne by pak roznítla,
bych nově zasnoubenou zavraždil.

Paulina. Já kdybych byla bludný duch, ó jistě,
vy byste musel do oka jí hledět,
a vyznat, co vás mdlého v něm tak jalo,
že jste ji zvolil: pak bych vykřikla,
až by se ucho vaše protrhlo,
a řekla potom, „Pomni na moje.“

Leontes. Ty hvězdy, hvězdy! každé jiné oko
je mrtvý uhel. - Ženy neboj se;
Paulino, ženy nechci.

Paulina. Přisaháte,
že neoženíte se bez mé vůle?

Leontes. Pod duše spasením, Paulino, nikdy!

Paulina. Nu, páni, buďte svědkem přísahy.

Cleomenes. Vy trpce zkoušíte.

Paulina. Až oko spatří
osobu tak Hermioně podobnou
jak její obraz.

Cleomenes. Předobrá, -

Paulina. Již mlčím.
Leč chce-li král se ženit, - chcete-li,
vší mocí, chcete-li - buď můj to úřad
zvolit vám královnu. Tak mladá arci
nebude jako předešlá; vždy ale
duch první královny, kdyby se zjevil,
musel by radost cítit, spatřit ji
v náručí vašem.

Leontes. Věrná Paulino,
ženit se nebudem, až přikážeš.

Paulina. To stane se, když první královna
zas dýchat bude: dřív nikoli.

Vystoupí **Šlechtic**.

Šlechtic. Jakýsi princ, jenž zve se Florizel,
a syn Polixenův, s svou princeznou,
(krásnější než jsem kdy byl spatřil) žádá
před vaší Jasnost vstoupit.

Leontes. Kdo že s ním?

On nejde v slávě otce svého; příchod
ten bez okolků, a tak náhlý, praví
že k návštěvě se nechystal, jsa nucen
jen náhodou a nouzí. Jeho druzi?

Šlechtic. Nemnoho jich, a ti jsou sprostí jen.

Leontes. S ním je též princezna, tak pravíte?

Šlechtic. Největší krása na světě, jak soudím,
na niž kdy jasné slunce svítilo.

Paulina. Hermiono! jak každá přítomnost
nad lepší minulost se vychloubá,
též hrob tvůj musí zjevu novému
ustoupit. Vy jste mluvil sám, a psal to,
ač písmo vaše je teď studenější
než jeho předmět - „Ona neměla,
a nebude mít rovně;“ - tak váš verš
oplýval krásou její: zle teď osák'
dí-li že znáte něco lepšího.

Šlechtic. Odpusťte, paní: na tu jedinou
jsem téměř zapomněl (již odpusťte);
až druhá oka vašeho se zmocní,
dostane také jazyk váš. Ta bytost
by mohla, kdyby sektu založila,
udusit zápal všech vyznavačů,
tak že by novověrců nabyla,
kam by se obrátila.

Paulina. Jak! ne u žen?

Šlechtic. U žen si lásku získá, že jest žena
nade vše muže dražší; u mužů,
že mezi ženami jest nejvzácnější.

Leontes. Cleomenes, a ctění přátelé,
ať jdou, a přivedou je sem, bychom
je objali. - Vždy jest to divná věc,

Cleomenes, pánové, a Šlechtic odejdou.

že k nám tak tajně přichází.

Paulina. Náš princ,
(všech synů klénů) měl té chvíle dočkat,
on by byl s tímto pánem pěkně družil:
dle rodu nejsou měsíc od sebe.

Leontes. Mlč, prosím: ustaň! víš že na novo
mně umírá, kdykoliv o něm řeč jest:
až toho prince spatřím, mohlo by
tvé slovo zbudit ve mně myšlénky,
že bych snad přišel o rozum. - Tu jsou. -

Cleomenes se vrátí, s ním Florizel, Perdita a jiní.

V manželství byla vaše máti věrná;
když vámi počala, můj princi, vtiskla
vám obraz krále otce vašeho.
Kdybych byl teprv jeden a dvacet,
a viděl jak jste otci podoben,
a celý on, zvát bych vás musel bratrem,
jak tehdáž jej; a rozmlouval bych o tom,
co naše bujnost právě vyvedla.
Z celého srdce vítám vás! i vaši
spanilou kněžnu, bohyni! - Ó, ach!
já ztratil dvě, jež tak by mezi nebem
a zemí stálo, obdiv plodíc, jak vy,
líbezná dvě. A potom ztratil jsem
(pro vlastní pošetilost) tovaryšství,
i přátelství, vašeho ctného otce;
kterého, ač jsem bídou stížen, rád bych
za živa ještě jednou spatřit chtěl.

Florizel. Z rozkazu jeho přistal jsem k Sicilii;
a od něho nesu vám všechno dobré,
co král, a přítel, bratru přátel může:
a kdyby churavost (jež sešlé stáří
vždy provází) nebyla ovládla
žádoucí sílu jeho, sám by země
a vody mezi trůnem svým a vašim
byl změřil, spatřit vás, jež miluje
(tak říci velel) víc než všechna žezla,
než všechny světa vladaře.

Leontes. Ó, bratře!
Můj drahý, křivda tobě činěná
na novo trápí; tato služba tvá,
tak milovzácná, jasně vykládá
mou línou váhavost. - Buďte nám vítán,
jak zemi jarní čas. A svěřil také
ukrutným rukoum (aspoň nevlídným)
strašného Neptuna zde tento div,
by muže pozdravil, jenž hoden není
jejího nepohodlí, něžku-li
nebezpečnoství života?

Florizel. Milosti,
ona jde z Libye.

Leontes. Kde udatný Smalus,
ctihodný rek ten, strach a lásku budí.

Florizel. Královský pane, ano; od něho,
jenž pláčem svým uznal ji za dceru
při loučení: tam odtud plouli jsme,
(majíce dobrý vítr polední)
vykonat vůli otcovskou, a vás
tu navštívit. Nejlepší z komonstva
u břehů sicilských jsem propustil,
by do Čech jeli, pane, se zprávou,
jak se mi v Libyi dobře vedlo,
a že jsem šťastně s chotí svou tu přistal,
kde nyní dlíme.

Leontes. Blazí bohové
ať vzduchu odejmou zlou nákazu,
dokad zde bydlíte! Vy máte ctného
obdařeného otce, proti němuž,
jelikož zbožný jest, jsem prohřešil;
a za to hněvem moci nebeské
žít musím bezdětek; váš otec ale
jest blažen, (jakž to před nebem zaslouží)
že vás má, jenž jste jeho cnosti hoden.
Jak by mně bylo, kdybych na syna
i na dceru se nyní dívat moh',
oba tak spanilé jak vy?

Vystoupí Dvořenín.

Dvořenín. Milosti,
o čem mám zprávu dát, nedojde víry,
leč důkaz blízký jest. Dovolte, pane,
král český z mých úst sám vás pozdravuje;
i žádá byste syna jeho zatknul,
jenž (svlékna hodnost svou i povinnost)
od otce prchnul, od svých nadějí,
tož s dcerou pastýře.

Leontes. Král český, kde? mluv.

Dvořenín. Zde ve městě; přicházím od něho:
mluvím-li matně, hodí se to mému
podivení a poselství. Na cestě,
když spěchal ke dvoru (žena se, tuším,
po krásném tomto dvém) potkal se s otcem
domnělé této princezny, a s bratrem,
jež oba s tímto mladým princem z vlasti
své odešli.

Florizel. Camillo zradil mne,
on, jehož čest a poctivost až po dnes
všem bouřím odolala.

Dvořenín. Obviňte její:
on přišel s otcem vaším.

Leontes. Kdo? Camillo?

Dvořenín. Camillo, pane: já s ním mluvil, on teď
ty ubožáky vyslýchá. Nikdá
jsem neviděl bídničky tak se třást:
na kolenou líbají zem, klnou se
kdykoli mluvit počnou: král si uši
své zacpává, a hrozí, že je dá
usmrtit smrtí mnohonásobnou.

Perdita. Ubohý otec! - Nebe posílá
za námi špehy, nechce svazek náš
aby byl slaven.

Leontes. Vy jste oddáni?

Florizel. My nejsme, pane, a snad nebudem;
spíš budou hvězdy líbat údolí:
tak vznešenost se od nízkosti liší.

Leontes. Jest ona, princi, dcera královská?

Florizel. Jest, až se jedenkrát mou chotí stane.

Leontes. Jak vidím, toto „jedenkrát“ se spěchem
vašeho otce velmi opozdí.
Upřímně želim, že jste lásky jeho
se vzdal, k níž byl jste povinně zavázán;
i želim též, že vaše vyvolená
nestkví se důstojností jako krásou,
abyste právem s ní se těšit moh’.

Florizel. Buď dobré myslí, drahá: ač Fortuna,
co zjevný nepřítel, skrz otce mého
nás stíhá, přece za vlas není s to,
by lásku naši změnila. Prosím vás,
pomněte na ty chvíle, když jste času
víc nežli já teď nebyl povinen;
s týmž citem staňte se mým zástupcem:
žádosti vaší udělí můj otec
nejdražší věci jako maličkost.

Leontes. Tož bych pak žádal vaši drahou milou,
již za maličkost váží.

Paulina. Pane můj,
vám oko příliš mladne: jeden měsíc
před smrtí byla vaše královna
hodnější zraků těch, než na kterou
teď hledíte.

Leontes. Na ni jen myslil jsem
při tomto pohledu. - Než vaše prosba
(*k Florizelovi*) je bez odpovědi. Já k otci půjdu:
čest vaše neklesla-li toužením,
chci být mu přítelem tak jako vám;
s tím vyřízením jdu mu nyní vstříc.
A protož, následujte mne, a vizte
co vyjednám: můj milý princí, pojd'te.
Odejdou.

Výjev druhý.

Tam též. Před palácem.

Vystoupí Autolykus a Šlechtic.

Autolykus. Prosím vás, pane, byl jste přítomen, když se o tom vypravovalo?

První šlechtic. Já jsem byl při tom, když se uzlík otevřel, a starého pastýře slyšel jsem vykládat, jakým způsobem jej našel: po krátkém žasnutí museli jsme pak všichni pokoj opustit; to jediné se mně zdálo, jako bych byl slyšel pastýře pravit, že dítě našel.

Autolykus. Velmi rád bych věděl, jaký konec to vzalo.

První šlechtic. Já dávám o věci neúplnou zprávu; ty změny ale, které jsem u krále a u Camilla spatřil, byly znamením velkého podivění: oba hleděli na sebe tak upřeně, že se téměř zdálo, jako by jim oči z hlavy chtěly vylézt; němost jejich byla mluvou, každé hnutí jejich jazykem; oni vypadali, jako by byli slyšeli o nějakém vykoupeném neb zahubeném světě. U nich jevila se celá vašeň vydivení, že by byl nejopatrnější pozorovatel, nevěda o věci víc než co viděl, říci nemohl, znamená-li výraz ten radost anebo zármutek, ačkoli z obou krajností jedna to býti musela.

Vystoupí Druhý šlechtic.

Tu přichází jeden z pánů, který snad více o tom ví. Co nového, Rogero?

Druhý šlechtic. Samé rozkošné ohně. Výrok orakula jest vyplněn; dcera králova nalezena: v tuto hodinu přišlo tolik divů na jevo, že nebudou skladatelé balad ani s to, aby vše vypsali. Tu jde zprávece paní Pauliny: ten vám může více povědět.

Vystoupí Třetí šlechtic.

Jak teď jest, pane? ta novina, kterou mají za jistou, podobá se staré báji tak, že pravdivost její do velkého podezření upadá. Nalezl král dědičku?

Třetí šlechtic. Skutečně, dala-li se pravda okolnostmi kdy dokázat: o čem jen slyšíte, vy budete přísahat že to vidíte, taková shoda je v důkazech. Pláštěk královny Hermiony; - její klénok okolo krku; - nalezené listy u ní od Antigona, v nichž jeho ruku poznali; - vznešenost celé bytnosti, k matce tak podobné; - ušlechtilé vlastnosti, při nichž jeví se původ vyšší jejího vychování, a mnohé jiné důkazy, zvěstují s úplnou jistotou, že jest ona dcera králova. Viděl jste setkání se obou králů?

Druhý šlechtic. Neviděl.

Třetí šlechtic. Tím ušlo vám podívání, kteréž se jen patřit dá, o němž se mluvit nemůže. Tu byste byl viděl, jak radost radostí se korunuje; tak, a tou měrou, že se zdálo, jako by zármutek s pláčem od nich se loučil, co zatím radost jejich v slzách brodila. Tu bylo zdvihání očí, rukou vzpínání, tvář v takovém vytržení, že jenom dle oděvu se dali rozeznat, nikoli podlé podoby. Náš král, bez mála již celý bez sebe radostí že dceru našel, jakoby najednou z radosti stala se

žalost, zvolá, „Ó, tvá máti, tvá máti!“ potom prosí krále českého za odpuštění; pak zetě v náručí tiskne; pak zas objímáním dceru div nezadáví: teď děkuje starému pastýři, jenž tu stojí jako zvětralá figura na kašně z doby mnoha panujících králů. Nikdá ještě neslyšel jsem o takové schůzi, která každou stopující zprávu ochromí, a výkres každého popisu zruší.

Druhý šlechtic. Prosím vás, co se stalo s Antigonem, jenž dítě odtud odnesl?

Třetí šlechtic. Vždy ještě ta stará báje, která bude mít co povídat, i kdyby víra usnula, a žádné ucho neposlouchalo. On byl od nedvěda na kusy roztrhán: tak tvrdí pastýřův syn, a může se nejenom sprostností (ta se zdá býti veliká) o tom prokázat, ale má také po něm šátek, a prsteny, které Paulina zná.

První šlechtic. Co se stalo s lodí, a jeho společníky?

Třetí šlechtic. Utonuli v tu chvíli, když jejich pán smrti sešel, a před očima toho pastýře: tak že všecky nástroje, ježto nápomocny byly při odložení dítěte, právě tenkrát zahynuly, když bylo nalezeno. Než, ach! jaký ušlechtilý boj to, když radost se žalostí v Paulině zápasila! Jedno oko bylo sklopeno pro ztrátu manžela, druhé zdviženo, že se orakulum vyplnilo: princeznu od země vzhůru vznášejíc, svírala ji v náručí, jako by ji chtěla k srdci připnout, aby nebyla v nebezpečnosti že se opět ztratí.

První šlechtic. Důstojnost této scény hodna byla mítí krále a prince za posluchače, neboť oni sami ji odehrávali.

Třetí šlechtic. Ze všech nejpohutlivější výjev, jenž také moje oči lovil (chytíl ale vodu bez ryby) byl ten, když se vypravovalo o smrti králové, jakým způsobem se to událo, (vše od krále statečně líčeno, a želeno) kterak při tom dceru jeho pozorlivost naskrz pronikla; až pak ona, dávajíc znáti jednu bolest po druhé, s povzdechem ach! počala, rád bych řekl, slze krvaviti, neboť jisté jest, že moje srdce krví plakalo. Kdo byl z nejtvrďšího mramoru, měnil barvu; někteří omdleli, všichni žalostili: kdyby se byl celý svět tomu dívat mohl, byl by všeobecný nářek panoval.

První šlechtic. Vrátili se již ke dvoru?

Třetí šlechtic. Nikoli; princezna majíc zprávu o soše matky své, - dílo to mnoholeté práce, jež nedávno teprv výtečný mistr z Italie, Giulio Romano, dokonal; kterýžto, kdyby sám byl odvěčný, a mohl dílu svému ducha vdechnouti, přírodě by všecky odběrače odloudil, tak dokonale umí se po ní opičit: on připodobil Hermionu k Hermioně tak, že prý by, kdo by na ni promluvil, čekal že mu odpoví. Tamo se vši lásky toužebností odešli, a tam chtějí večeret.

Druhý šlechtic. Myslil jsem si, že má něco velkého před sebou, proto že, od té doby co Hermiona umřela, dvakrát i třikrát za den do toho vzdáleného domu tajně docházela. Půjdeme tam, a doplníme radost naší přítomností?

První šlechtic. Kdož by se stranil, maje výhodu volného přístupu? každým oka mžiknutím může se nová rozkoš zrodit: naše nepřítomnost jeví nedbání naší vědomosti. Jen tam pojďme.

Šlechticové odejdou.

Autolykus. Ted', kdyby na mě nelpěla skvrna předešlého života, splynulo by povýšení na hlavu mou. Já přivedl starého muže a syna jeho k princovi na loď; a vypravoval mu, že jsem je o nějakém uzlíku, a kdož ví o čem ještě, mluvit slyšel; on ale toho času, přílišně zamilován do pastýřovy dcery, (za to ji tehda držel) která počínala lodní nemocí velice trpěti, a on sám neméně, při stále bouřlivém počasí, způsobil, že to tajemství nepřišlo na jevo. Mně jest to ale vše jedno; kdybych byl tu tajnost sám odkryl, nebyla by se tím ostatní zlá pověst moje zlahodila. - Tu jdou oba, jimž jsme bezděky něco dobrého prokázal, a jsou již ozdobeni kvítím svého štěstí.

Vystoupí Pastýř a jeho Syn.

Pastýř. Slyšíš, hochu: u mne je už s dětmi konec; ale tvoji synové a dcery budou vesměs rození zemané.

Pastýřův syn. Pěkně vítám, panáčku. Vy jste se nechtěl tyto dni se mnou potýkat, proto že jsem nebyl rozený zeman: vidíte tyto šaty? řekněte, že jich nevidíte, a nemějte mne posavad za rozeného zemana: ano, řekněte raději, že tyto oděvy nejsou rození zemané. Dejte mi lháře, a ptejte se, nejsem-li teď rozený zeman.

Autolykus. Pane, já vím, že jste teď rozený zeman.

Pastýřův syn. Jsem, a vždy jsem byl, po celé čtyry hodiny.

Pastýř. A já též, hochu.

Pastýřův syn. Vy též; - já jsem byl ale již před otcem rozený zeman, neboť králův syn vzal mne za ruku, a říkal mně, bratře; a potom oba králové říkali otcí mému, bratře; a potom princ, můj bratr, a princezna, má sestra, říkali otcí mému, otče; a při tom jsme plakali: a to byly první zemanské slzy, které jsme kdy prolily.

Pastýř. Ať nás bůh zachová, synu, abychom jich ještě mnohem více vylili.

Pastýřův syn. Ovšem; sice by to bylo pravé neštěstí, když se nám teď tak protivně dobře vede.²¹⁾

Autolykus. Pokorně vás žádám, pane, odpusťte mně všechny hříchy, které jsem proti Vašnostem spáchal, a u prince, mého pána, račte mně to vším dobrým zpomínati.

Pastýř. Prosím tě, synu, učíš tak; když jsme teď zemané, musíme se zemansky chovat.

Pastýřův syn. Chceš život svůj napravit?

Autolykus. Chci, je-li Vašnostem libo.

Pastýřův syn. Dej mně ruku: já složím u prince přísahu, že není v celých Čechách poctivějšího a upřímnějšího člověka.

Pastýř. Říci to můžete, ale nepřisahejte.

Pastýřův syn. Teď když jsem zeman, nemám přísahat? Sedlák a svobodník ať si to řekne, já budu přísahat.

Pastýř. Jak ale, synu, je-li to falešné?

Pastýřův syn. Ať jest to sebe falešnější, pravý zeman může na to přísahat k vůli svému příteli: - A já chci princovi přísahat, že jsi statečný zručný hoch, a že se nebudeš opíjet: však já vím, že nejsi statečný zručný hoch, a že se budeš opíjet; ale já chci na to přísahat, a žádal bych si abys byl statečný zručný hoch.

Autolykus. Pane, já to dokážu, pokud síla stačí.

Pastýřův syn. Ano, dokaž to vším možným, že jsi statečný hoch: nebudu-li se divit, jak se můžeš opovážit statně se opít, nejsa statečný hoch, nic více mně nevěš. - Slyšte! králové a princové, naši příbuzní, jdou se podívat na obraz královnin. Pojd' za náma: my chceme býti tvými příznivci.

Odejdou.

Výjev třetí.

Tam též. Kapla v Paulinině domu.

Vystoupí Leontes, Polixenes, Florizel, Perdita, Camillo, Paulina, pánové, a komonstvo.

Leontes. Ó! přísná, dobrá Paulino, jak velká jest útěcha, které's mně poskytla!

Paulina. Můj králi, co jsem dobře nečinila,
dobře jsem mínila. Vše služby moje
jste hojně splatil; že jste ale ráčil
s korunovaným bratrem, a tu s těmi
zasnoubenými říše dědici,
navštívit skrovný dům můj, tato milost
jest nadbytečná, že se do smrti
odsloužit nemohu.

Leontes. Ó, Paulino!
ta čest vám činí nesnáze. My přišli
na sochu naší královny se podívat:
prošli jsme síně, se zalíbením
nad mnohou vzácností, a nespatřili,
nač dcera má tu hledět toužila,
na sochu matky své.

Paulina. Jak bez rovně
byl život, překoná též mrtvý obraz,
jak myslím, vše co kdy jste spatřili,
neb ruka lidská vyvedla; i chovám
jej proto v soukromí a stranou. Zde jest:
hotovte se uzříti život v živé
přetvářce, líp než tichý sen kdy ve smrt
se přetvářil: hle! a teď mluvte, dobře.

Paulina odhrne oponu, a Hermiona zjeví se co socha.

To mlčení mě těší: v něm se jeví
tím líp váš podiv; - mluvte první, pane.
Je trochu podobna?

Leontes. Postava žije! -
Jen na mne laj, předrahý kameni,
ať říci mohu, skutečně, ty jsi
Hermiona; či raděj, ty jsi to,
že na mne nelaješ, vždyť byla něžná
jak dětinství, a milost. - Aj, Paulino,
Hermiona neměla tolik vrásek,
nebyla letná, jako ta se zdá.

Polixenes. Ó! mnohem míň.

Paulina. Tím větší výbornost
našeho sochaře, nechá-li minout
as šestnáct let, aby ji vytvořil,
jak teď by žila.

Leontes. Jak teď žít by mohla,
mně k potěšení tak, jak duši mou
to nyní proniká. Ó! takto stála,
s tou živou vznešeností, (teplé žití,
jak nyní stojí celá studená)

když jsem si ponejprv ji zasnoubil.
Stydím se: nehaní mne kámen ten,
že jsem víc zkameněl než on? - Královno!
v tvém majestátu vládne kouzlo, ježto
mé hříchy na pamět zas přivedlo;
a dceři žasnoucí odňalo ducha,
že stojí zkamenělá jako ty.

Perdita. Dovolte mně, a nemluvte že jest
to pověra, když klečíc prosit budu
za její požehnání. - Drahá kněžno,
jež zemřela, když já žít počala,
podej mi ruky, ať ji políbím.

Paulina. Odpusťte! socha tato nedávno
jest hotová, a barvy neuschly.

Camillo. Můj králi, žalost hluboce vás jala,
že šestnáct zim ji odvát nemohlo,
tolikéž let jí nevysušilo:
tak dlouho sotva která radost žila;
a žádný zármutek, aby se nebyl
sám spíše umořil.

Polixenes. Můj drahý bratře,
dovolte by vám, kdo byl příčinou,
směl tolik žalu odejmout, co sám
ho na se vzítí chce.

Paulina. Skutečně, pane,
kdybych se byla nadála, že pohled
na ubohý můj obraz tak vás dojme,
(vždyť je ten kámen můj) nebyla bych ho
ukázala.

Leontes. Nespouštěj opony.

Paulina. Dél hledět nesmíte, by obraznosti
pak nezdálo se, že se hýbá.

Leontes. Nech, nech!
Ať umru, nezdá-li se mně, že již -
Kdo to tak utvořil? - Hle, kníže můj,
něk' byste že dýše, že v těch žilách
obíhá v skutku krev?

Polixenes. Mistrovské dílo:
sám život stkví se vroucně na rtu jejím.

Leontes. Upřené oko prozrazuje hnutí
oklamným uměním.

Paulina. Oponu stáhnu.
Král jest tak z mysli vytržen, že v krátce
by měl ji za živou.

Leontes. Ó, má Paulino!
nechat' tak myslím celých dvacet let:
všech lidí moudrost rovna není
rozkoši toho šílenství. Nech záslon.

Paulina. Mám litost, že jsem vás tak pohnula:
víc by vám ublížilo.

Leontes. Necht', Paulino,
to ublížení chutná lahodně
jak milá posila. - Aj, mně se zdá,
že od ní dechot vane: které dláto
hebounké vytesalo dech? Nesměj
se nikdo, že ji chci teď políbit.

Paulina. Můj drahý pane, račte odpustit.
Červenost retu jejího je vlhká:
políbením ji zkazíte; a ústa
svá poskvrníte malbou olejnou.
Mám stáhnout oponu?

Leontes. Ne, nečiň toho
po celých dvacet let.

Perdita. Tak dlouho bych
tu mohla stát, a hledět.

Paulina. Odstupte
buď hned z té kaply, aneb připravte se
na větší úžas. Snese-li to zrak,
učiním že se socha bude hýbat;
že sejde, za ruku vás pojme; vy však
(čehož se odříkám) budete myslit,
že držím spolky se zlou mocností.

Leontes. Na všechno, co jí činit kázete,
chci spokojeně hledět: co promluví,
chci spokojeně poslouchat; vám jest
to lehké, má-li mluvit neb se hýbat.

Paulina. Vy musíte jen víru v sobě zbudit.
Stůj každý v tichosti. Kdo ale myslí,
že jednám neprávě, ať odejde.

Leontes. Jen dále: - ani nohou nehněte.

Paulina. Nechat' ji hudba probudí, a zavzní!

Hudba.

Čas přišel; sejdi; nejsouc kámen, přístup;
ať žasne každý kdo se dívá. Pojd';
hrob zasypu: jen sebou hni, a sestup;
strnutí odkaž smrti, život milý
tě od ní vykoupil. - Hle, jak se hýbe.

Hermiona sejde s podstavce.

Neděste se: co činí svaté jest,

tak jako kouzla má jsou nábožná:
nestraňte se, až bude opět mrtva,
sic byste dvojnásob ji usmrtili.
Podejte ruky své: když mladá byla,
vy jste ji sobě snoubil; nyní, v stáří,
jest ona snoubkyně.

Leontes. Ó! vždyť je teplá.

Objímá ji.

Je-li to kouzlo, budiž uměním
po zákonu jak jídlo.

Polixenes. Objímá jej.

Camillo. Visí mu na hrdle.

Patří-li k živým, ať též promluví.

Polixenes. A zvěstuje kde posud žila, aneb,
jak smrti ušla.

Paulina. Kdyby jen se řeklo,
že živa jest, což by tu křiku bylo
o starých bájích; vy však vidíte,
že žije, třeba ještě nemluvila.
Počkejte chvíli. - Buďte prostřednicí,
spanilá slečno: klekněte, a proste
za požehnání mateřské. - Sem patřte,
Milosti, Perdita jest nalezena.

Perdita klekne před Hermionou.

Hermiona. Shlédněte, bohové, a milost vaše
ať splyne z posvátného osudí
na hlavu dcery mé! - Ó, pověz, milá,
kde došla's ochrany? kde žila jsi?
jak našla's otcův dvůr? ty uslyšíš,
kterak jsem, majíc zprávu od Pauliny,
že orakulum dává naději
života tvého, zde se chránila,
dočkat se výsledku.

Paulina. Dost času k tomu,
sic by pak každý, za tím podnětem,
chtěl překážeti vašim radostem
podobnou rozprávkou. - Všichni se spojte
kdo skvostně vyhrál: vaši blaženost
ať každý cítí. Já, hrdlice stará,
odletím na některou suchou větev,
a budu chotě, jenž se navždy ztratil,
do smrti oplakávat.

Leontes. Mlč, Paulino!
ty musíš muže vzít si dle mé vůle,
jak podlé tvé já ženu: tato smlouva

je u nás slibem stvrzena. Mou našla's;
jak, zeptám se, vždyť jsem ji viděl mrtvou,
dle domnění; a darmo jsem se modlil
u hrobu jejího: nač dlouho hledat,
(znám dílem jeho mysl) bych ti našel
manžela ctihodného. - Pojd', Camillo,
a chop se ruky její: hodnost tvá
a poctivost, bohatě proslula,
jsouc od nás teď, dvou králů, potvrzena. -
Opusťme nyní toto místo. - Jak! -22)
Ó, patří na bratra: - odpusťte oba,
že jsem kdy mezi cnostným zrakem vašim
stál se zlým domněním. - Zde jest váš zet',
a králův syn, jenž uložením nebes
se dceři vaší zasnoubil. Paulino,
odved' nás odtud, by se pohodlně
moh' každý ptát, a odpovídat, jaký
měl úkol celý čas ten, co jsme byli
ponejprv rozloučení. Ved' nás rychle.
Odejdou.

Připomenutí.

Nejstarší výtisk tohoto dramatu nachází se ve Sbírce Shakespeare'ových her, vydané in folio r. 1623. Ze zápisek Dra. Simona Formana víme ale, že byl připomen, když se dne 15. máje, 1611 „The Winter's Tale“ v divadle Globus veřejně provozovalo. Nepochybně byl ten kus téhož času ještě nový, tak že jej, přihlížeji k rozměru a slohu, do pozdní doby básnickovy klásti musíme.

Látku podal Shakespeare'ovi Robert Greene v novele „The Triumph of Time“ ponejprv r. 1588 tištěné, jejížto druhý titul zněl: „The Historie of Dorastus and Fawnia“, a který v pozdějších vydáních zobečňel. Osoby: Leontes, Hermiona, Mamillius, Polixenes, Florizel, Perdita, Camillo a starý pastýř mají své předchůdce v novele Greene-ově. Ostatní stvořil básník původně, jakož i závěrečnou scenu v kaple dvorské dámy Pauliny.

Poznámání.

Str. 2. 1) Devětkrát se mše, jenž vodu přitahuje, proměnil, t.j. uplynulo devět mš.

Str. 7. 2) Když padla na lovu zvěsť, troubila se na lovecký roh smutná melodie.

Str. 7. 3) Růška a ržek nápodobí hru v slově „neat“, které jednou znamená čistý, po druhé skot, při němž Leontes myslí na manželské parohy od své domněle nevěrné manželky.

Str. 12. 4) Koníček (hobbyhorse), tolik co rozpustilá osoba, nepochybně dle charakterní masky z mouřeninského tance, jakou též v našich blatech vídáme.

- Str. 17. 5) Jidáš Iškariotský, jenž Spasitele zradil.
- Str. 21. 6) Mamillius myslí na veselé dvorské dámy podle přísloví: „*as merry as a cricket*“, veselá jako cvrk.
- Str. 22. 7) Tehdáž panovalo domnění, že jest pavouk jedovatý, a že škodí tenkrát jen, když jej spatřil ten kdo pije.
- Str. 25. 8) Nástroje ty jsou prsty, jimiž Leontes Antigona tiskne.
- Str. 30. 9) Rozumí se, na Polixena, krále řeckého.
- Str. 33. 10) Staré přísloví znělo v ten smysl: čím více podoben čertu, tím hůř.
- Str. 36. 11) Leontes míní Paulinu; a dále pak šedivou bradu Antigonovu, již běže za svědka.
- Str. 38. 12) Je jest o Delfách v krajině Phokis. Básník klade místo dle Greene'ovy novely na nějaký ostrov.
- Str. 56. 13) Autolykus, zemesla svého otrhaný poběhlík, líčí v písni rozkošnost tuláckého života. On krade prádlo, šidí, třeba by proto do klády vložen byl; vmlouvaje se, že lužák plátno do hnízda odnesl. - Autolykus byl dle mythu syn Merkurův.
- Str. 57. 14) Kámen jest váha 20 liber.
- Str. 57. 15) Zpívají veselých písni na tři hlasy.
- Str. 58. 16) Hra *trol-my-dames*, dle francouzského *trou-madame*, jmenovala se též *pigeon-holes*; při ní kotálelo se koulemi po prkně do děr podobných jako u budníku, které byly na konci vyžezány.
- Str. 62. 17) Rouda je, co znamená lítosti, též zvana kvítí milosti; rosmarin pak kvítí památky.
- Str. 71. 18) Chce říci „satyrové“.
- Str. 83. 19) Autolykus ukazuje při tom na skvostný princův oděv, do něhož se oblekl.
- Str. 85. 20) Parádka v zubech šárat, byla moda z ciziny do Angličan od vzácných pánů přinešená.
- Str. 102. 21) Chce říci podivně.
- Str. 108. 22) Tím oslovuje král Hermionu, která se štítí k Polixenovi zraků povznésti.